AFACAN

ülünçlü
Çocukgazetesi

No. 8 Genel yazı işlerine bakan M. FARUK GÜRTUNCA
KURUŞ 5

Bu sayıda neler var
BAŞ BAŞA
ŞEN SÖZLER, KARİKATÜRLER
Büyük Romanlar
HİNT İLLERİNDE
Deniz kurdu
DELİ BAYRAM
ÇİZGİLER, UTKÜNÇLER
ŞARLO, AFACAN YOLCU, PİRE NURİ
Masallar, Yarışlar, Kazananlar

Yedigünde bir BAŞBAŞA

Sevgili Afacan Kardeşler:

Ülkü Basım Evi
İSTANBUL - CAĞAL OĞLU No 40

Bin Ohkay Afacanlara

— Bin ohkay Afacanlara..

İşte, cumartesi günü beyoğlunun en büyük, en şık Saray sinemasında gösterdiğimiz "Mikinin şen saati,, filminden sonra Bay Faruğun ağzından çıkan sözler...

— Bin ohkay Afacanlara!..

Bay Sezai Attila sordu:

— Neden bu alkış canım?.

Bay Faruk Gürtunca:

— Neden mi, dedi, neden olacak, Türk cocuğunun terbiyesine, usluluğuna, ulusallığına..

2 Yıldır sinema göstermiyorduk. Ondan önce verdiğimiz sinemalarda bir gürültü, bir sıkışma, kimi de ıslıklar olurdu... Locaların kopıları kırılır, kanapeler ezilirdi.. Bu gün bunların hiç birisi olmadı. Türk çocukları uslu uslu içeriye girdiler, uslu uslu oturdular, sevinçle, kıvonçla filmi seyrettiler.. Hiç bir taşkınlık görmedim. Önce gelenler yerlerini aldılar, sonra gelenler:

— Biz loca isteriz, biz koltuk isteriz, diyip ağızlarını bile açmadılar. Birer büyük adam gibi yerlerini aldılar, filmin başlamasını bekledile. Şimdi böyle sevgili afacanlara, seviğ Türk çocuklarına, göz bebeğimiz Çocuk Sesi, Afacan okurlarına nasıl olur da:

— Bin ohkay Afacanlara..

Demem..

Bay Sezai Attila:

— Benden de yüz bin alkış. Dedi.

Gerçekten çok güzel bir film seyredildi. Ne bir gürültü, ne bir patırdı oldu.. "Miki Fare devler ülkesinde,, romanı kapışılıp satılırken ayağa kalkanı bile göremedim.

Yaşayın afacan kardeşler, bu günkü sinema, bize Türk çocuğunun ne denlü ileri gittiğini gösterdi, babaların, annelerin göğsünü kabarttı.

Miki Farenin ikinci romanı

Sinema bitmişti. Annesile gelen 9 yaşındaki Ayten Faruk Gür Tuncamızın yanına yaklaşarak:

— Bay Faruk.. Dedi. "Miki Fare devler ülkesinde,, romanını aldım. Sanırım, o, cüceler ülkesine de gitmiş olacak. Ne olur, Miki Farenin bu ikinci kitabını da çıkarsanıza...

Faruk Gürtunca gülerek:

— Peki, Ayten, dedi, senin sözünü dinliyeceğim. 7 yaşından 70 yaşına kadar her kesi güle güle bayıltan (Miki Fare devler ülkesinden) sonra (Miki Fare cüceler ülkesinde) yi çıkaracağım. Ayten:

— Yaşayın, sağ olun, var olun. Diyerek annesinin koluna girdi, sevine sevine uzaklaştı.

Şimdi hepinize ben bu müjdeyi yapıyorum:

MİKİ FARE
Cüceler ülkesinde

Romanı da yakında çıkacaktır. Resimleri anıklayoruz. Bu roman da sizi öyle güldürecek, öyle eğlendirecek ki 7 den 70 e, 70 den 7 yaşına dek bütün evce bu kitabı kış gecelerinde güzel güzel okuyacaksınız. Şu ismi unutmayın:

Miki Fare Cüceler Ülkesinde.
Miki Fare Cüceler Ülkesinde.
Miki Fare Cüceler Ülkesinde.
Miki Fare Cüceler Ülkesinde.
Miki Fare Cüceler ülkesinde

Her çağ sizin
AFACAN

AFACANIN SORGULARI

Siz bunları bulacak, kendi kendinize düşüneceksiniz. başkalarınada soracaksınız.

Afacan bundan böyle her sayıda size bir kaç kolay sorgu soracak, siz bunları bulacak, kendi kendinize düşüneceksiniz, başkalarına da soracaksınız. Ancak bu sorguların doğru karşılıklarını Afacan iki sayı sonra yazacak, sizi böylece sorgular üstünde düşündürecektir. Kolay olmakla birlikte kolay olmadığını göreceginiz bu sorgular sizi evcek eğlendirecek, düşündürecektir:

1 — Bir adam kuyumcuya geldi. Şu resmini gördüğünüz her biri dört

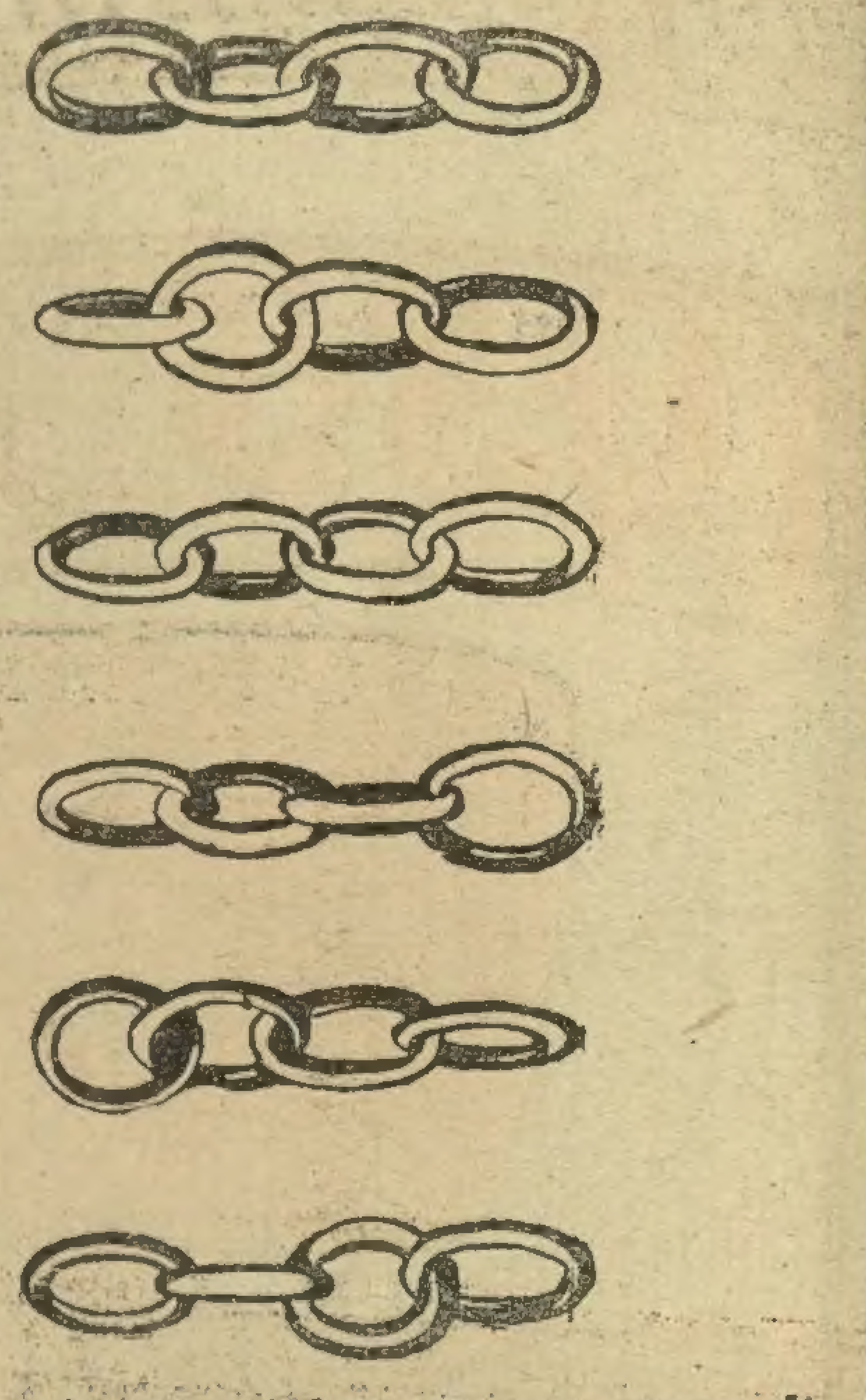

boğumlu altı tane altın zinciri gösterdi. Bunları birleştirip bir tek zincir yapacaksın, Kaç para istersin? Diye sordu. Kuyumcu aldı, evirdi çevirdi:

— Sondaki beş boğumu açacak, öbür zincirlerin baş tarafındaki halkalara takarak tekrar kapatacağım. Her boğum için 40 kuruş alırım, beş boğum için iki yüz kuruş eder! Dedi.

Müşteri: — Olamaz, dedi, her boğum için bir açıp bir de kapatmayı 40 kuruştan sayarsan benden alacağın para "160,, kuruş eder. Kuyumcu biraz düşündü:

— Haklısın, "160,, kuruşa da bu iş olur. Dedı.

Şimdi soruyoruz, bu işin 160 kuruşa çıkması için ne yapmak gerektir?.

2 — Bir göz, ister mavi, ister elâ, isterse kara olsun, göz bebeği neden hep kara olur da, başka renk olmaz?

— Cevapları iki sayı sonraya —

Avcı Bay Tekin Yaban Hayvanlar Arasında!..

— Gcçn sayıdan —

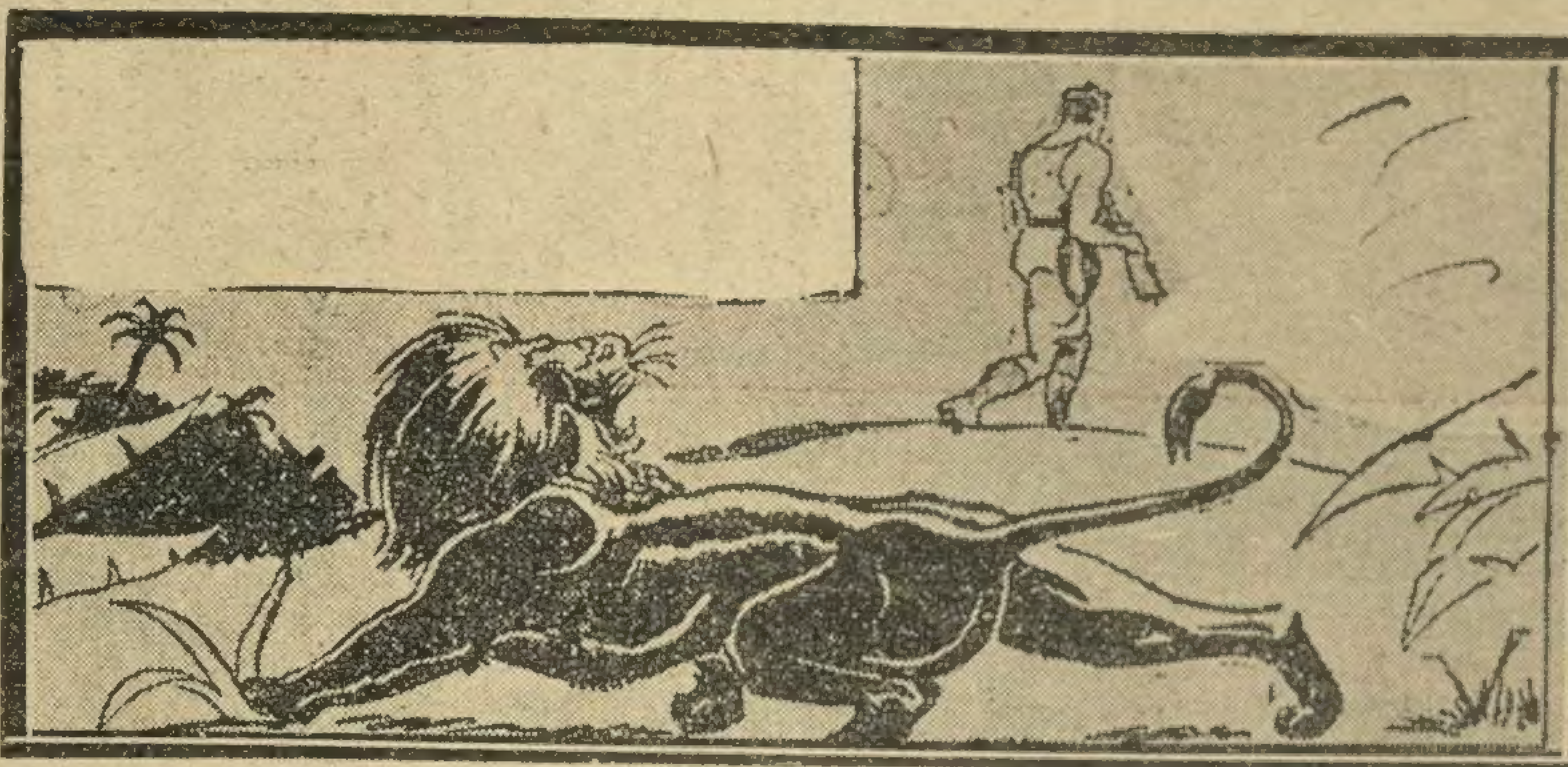

80 — Bay Tekin arkasından gelen aslanı göremiyerek ay altında uzaklara bakıyordu. Aslan göze görünmüyordu. Sesini işittiği bu hayvan nereye gitmişti. Oysam ki aslan Bay Tekinin ardından adım adım gidiyor, yeni bir av bulduğundan sevinerek dişlerlni bileyordu. Bay Tekin kendi kendine: Tuhaf şey. İzlerini de büsbütün kaybettim, artık çadıra dönmeli.. Diyordu.

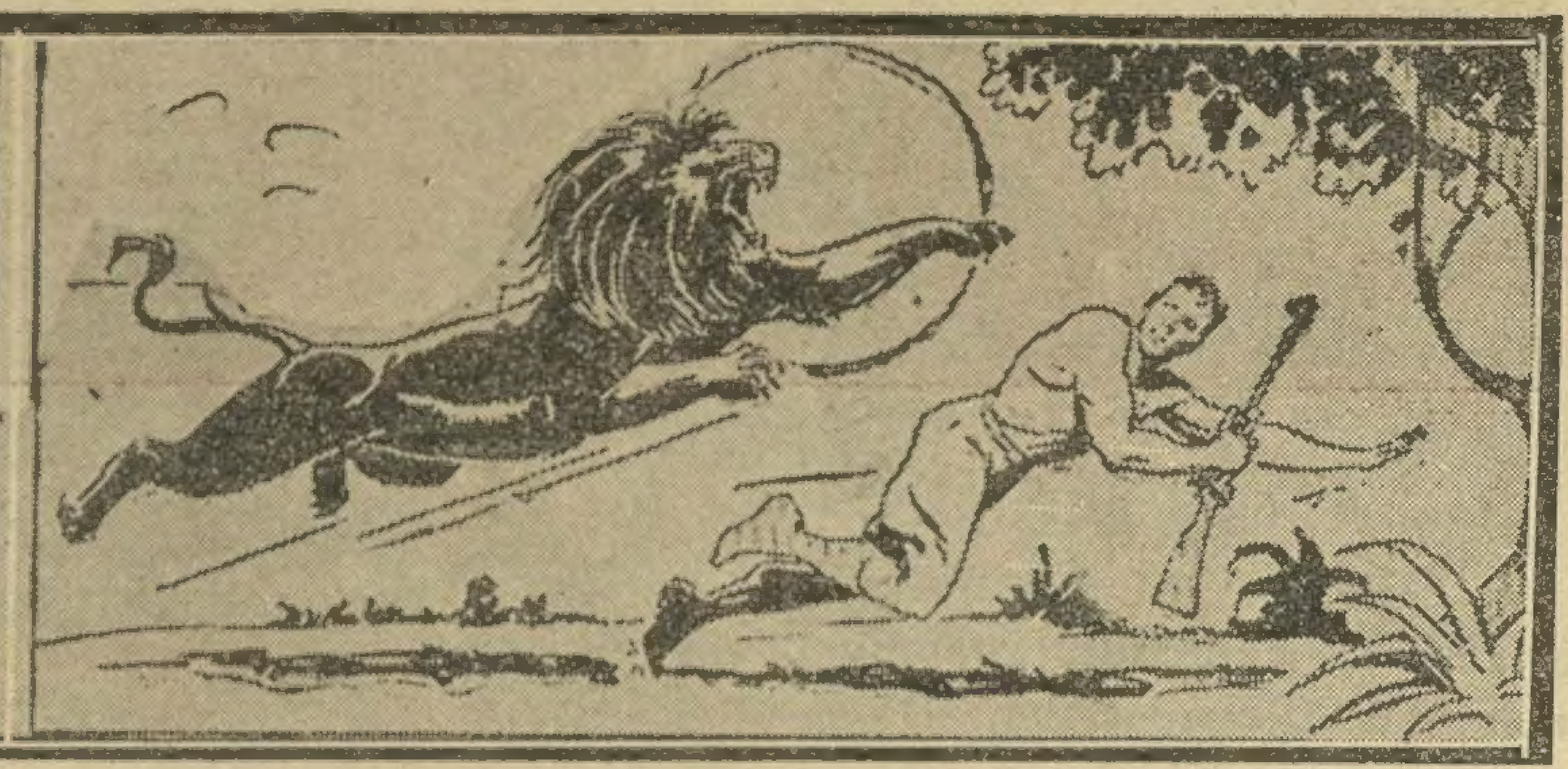

81 — Bunları düşünürken aslan sessiz adımlarla arkasına o dadar yaklaşmıştı ki koca hayvan ay altında bir gez böğürdü, haykırdı, sonra bütün hızile Bay Tekinin üstüne atıldı. Ağzını açmış, kuyruğunu havalandırmıştı. Bay Tekin vaktinde bir atılış atladı, kendini ileri doğru fırlattı. İşte, şimdi seni yakaladım ey aslan. Diye fısıldadı.

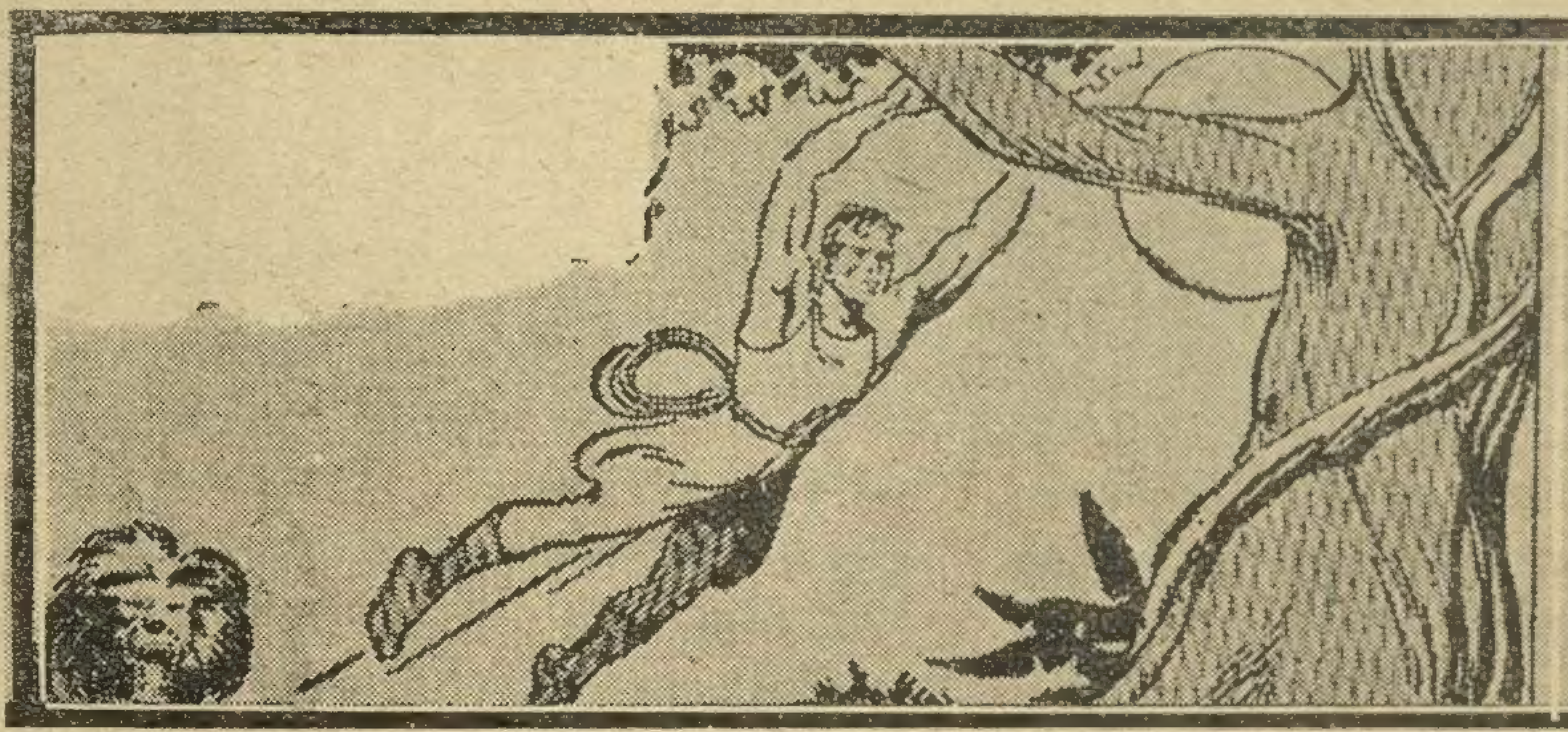

82 — Bay Tekin pusatını bir yana fırlatarak bir şimşek hızile kendini koca ağacın üstüne fırlattı. Aslan durmadan koca ormanı inleterek uluyor, haykırıyordu. Gerçekten bu, eşsiz bir avdı. Eğer bu kara aslanı şimdi Bay Tekin yakalarsa elinden kaçırdığı avlardan daha çok kendisine para kazandırırdı. Bay Tekin şimdi bütün ustalığını, yürekliliğini, korkmazlığını gösterecekti.

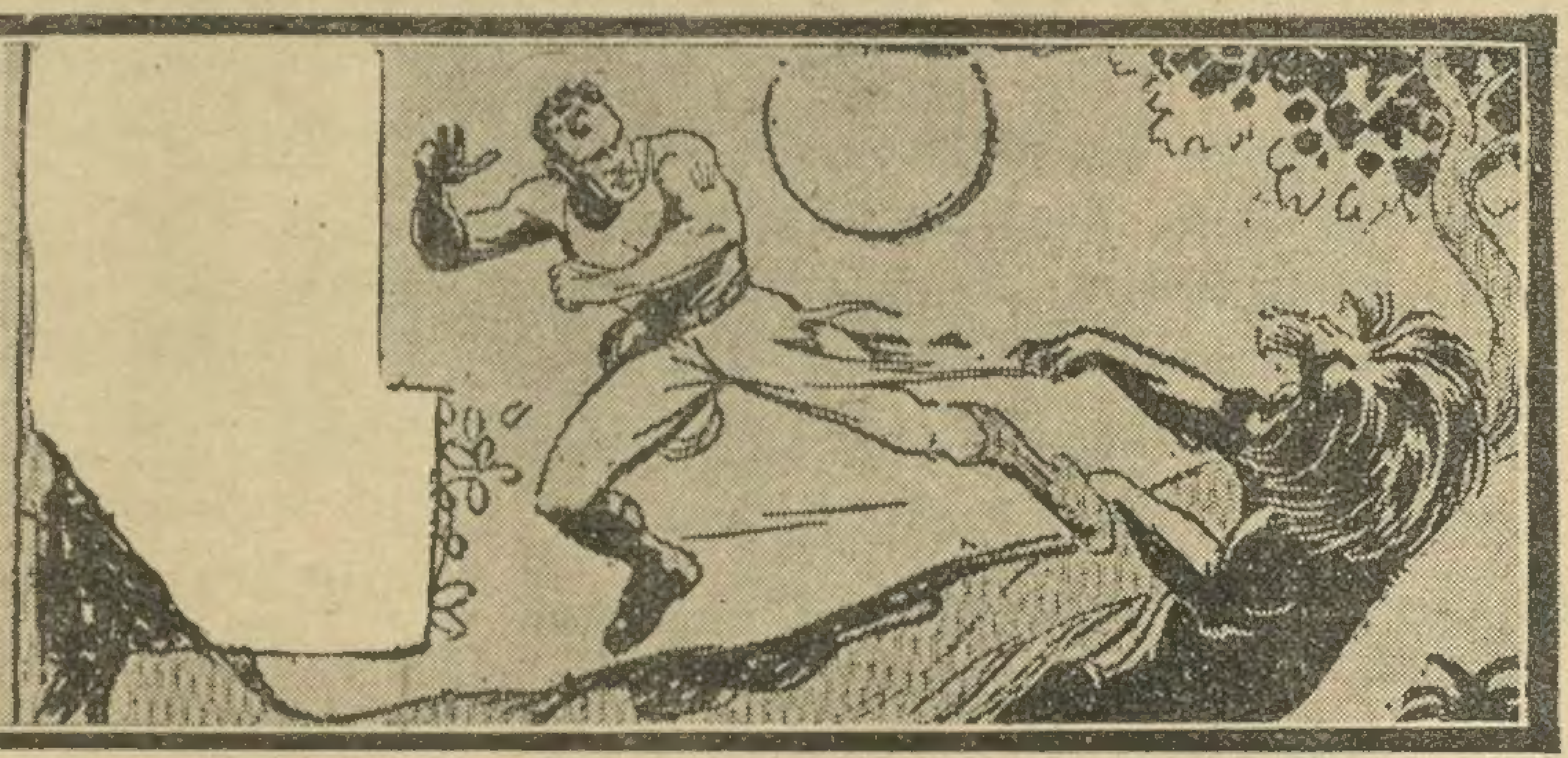

83 — Bay Tekin ağacın üstüne kendini çekti, dalın üzerinde duruyordu ki kara aslan büyük bir hızla kendini havaya fırlattı. Bay Tekinin külotuna zorlu bir pençe fırlatarak koca bir parçayı koparttı. Sonra kendisini tutamayarak bir gülle ağırlığile yere düştü. Ne ise, Bay Tekin ucuz kurtulmuş, zorlu bir atılış atlamıştı. Eğer biraz açık göz davranmamış olsaydı aslana yaman bir av olacaktı.

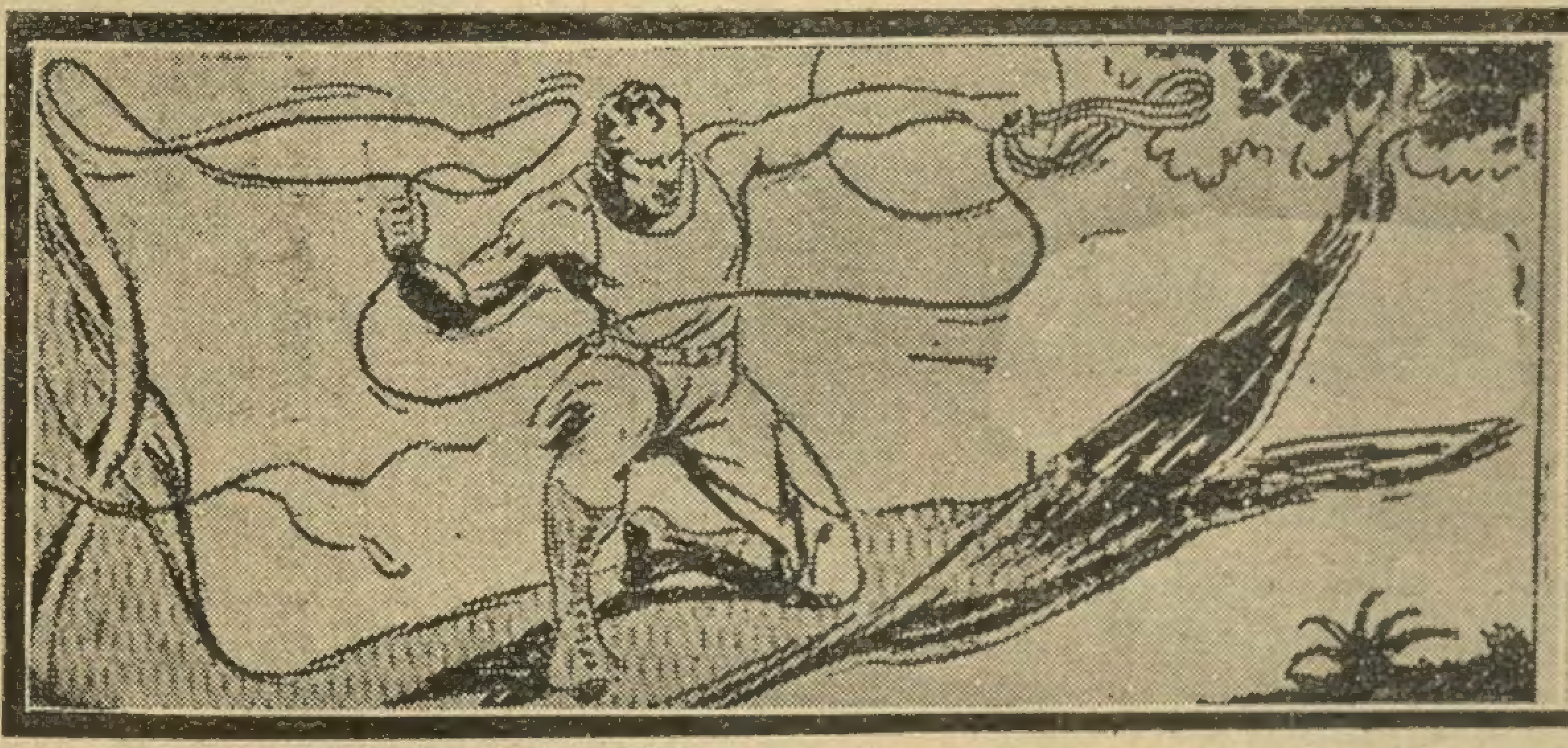

84 — Bay Tekin dalın üstünde doğrularak belindeki ipi ilmik yaparak açtı:

— Gel bakalım, bay aslan, şimdi de yukarı sıçra, külotumdan bir parça daha kopar, göreyim seni.. Diyordu. Gerçekten Bay Tekin kızmıştı. Yüzde yüz bu aslanı yakalamalıydı?. Bütün gücünü, zorluğunu göstermesi gerekti.

85 — Hooop... Aslan yerden öyle bir zıplayış zıpladı, sonra öyle bir haykırış haykırdı ki bütün orman çın çın yangulandı, tam bu sırada da Bay Tekin anıkladığı ilmiği aslanın beline geçirdi. İpin bir ucunu ağacın dalına sıkıca bağladı. Şimdi koca ormanlar kralı yerle dal arasında kalmış, boşlukta sallanmaya başlamıştı.

— Daha var —

BÜYÜK YOLCULUK, 1001 OLANBİTEN ÖTKÜNCÜ

Birinci Parça

— *Geçen Sayıdan* —

YAZAN:
Sezai Attilâ

Binbir büyücülüğün kaynağı olan Hint İllerinin iç yüzünü sayıp döken bir ötkünçtür. Bilgi, urunç kaynağıdır.

Tidpo ocağın başına çöktü, bir ilâç kaynatmağa başladı. Bu ilâç büyük bir alay için anıklanıyordu. Bu akşam büyük büyücülük yapacak, ruhlarla konuşacaktı.

Köyün perisi bir putun yanında duran yüksek bir hurma ağacının tepesinde oturumuş !?! Bu akşam Tippo bu periyi çağıracak, ona:

— Köyün ağası kim olacak?! Haritçep mi? Ogont mu? Diye soracaktı.

Tippo birçok hazırlıklar yaptı. Güzel elbiseler giyindi, denklerinin arasından bir de kılınç çıkardı. Bir de horoz yakalıyarak ayaklarından bağladı. Bu horozun kanı, peri çağırılırken lâzım olacaktı. Akşamın alaca karanlığı bastırınca Tippo iki Türk çocuğunu çağırarak:

— Ne isterseniz yapmakta serbestsiniz! İster yatın, uyuyun, isterseniz çıkın, gezin! Ancak bizim toplanacağımız meydanlığa hiçbir zaman uğramıyacaksınız. Çünkü putun olduğu meydanlıkta merasim yapacağız. Yerliler bu alayı yabancıların görmesini istemezler. Anladınız mı?!

Tippo sözünü bitirdikten sonra gülerek uzaklaştı.

Doğanla Alp birbirlerine bakıştılar. Bu da ne demekti? Biraz sustular. Doğan birdenbire:

— Şu soytarılığı biz de görelim be kardeşim! Dedi. Alp razı oldu. İkisi birden koşarak meydanlığa vardılar, kimseye görünmeden tepesinde yerlilerin oturduğu Tipponun ve yerlilerin bildiği hurma ağacının tepesine çıkarak dallar arasına yerleştiler.

Biraz sonra köyden çıkanlar göründü, ellerinde büyük ateş çubukları vardı. Tippo bunların ortasında yürüyor, kendisine bir Prens süsü veriyordu. Alan doldu. Bayramlık giyimlerini giymiş erkekler, kadınlar yerlerine geçtiler, çıra tutanlar ortalığı aydınlatıyordu. Bir adam kocaman çıngraklarla süslenmiş bir değnek taşıyor, bir başkası da kocaman bir maden kâse getiriyordu. Davul, zurna gibi âletler taşıyan adamlar da görünüyordu. Bunların hepsi hurma ağacının yanındaki heykelin çevresine yaş sırasile sıralandı, oturdular. Maden kâse ağacın altına yerleştirildi, çıngraklı değneği de bunun içine koydular.

Derken Tippo da ortaya çıktı. Kollarile anlaşılmaz bir takım hareketler yaptı. Sonra iki Parslı kardeşi yanına çağırarak boğuk bir sesle:

— Ağacın üstündeki peri bize bu akşam Bovantın iki oğlundan hangisinin köye ağa olacağını söyliyecek! dedi.

İki kardeş hiç ses çıkartmadan başlarını eğdiler. Tippo bir surahi alarak içini boşalttı, bos kalan surahi ile yavaşça üstünde çanlar bulunan değneğe dokundu. Bir de maden kâseye dokundu. Çıngıraklar inler gibi bir ses çıkardı. Kâseden de çeşit çeşit sesler inler gibi duyuldu. Bundan sonra da gürültülerle, kulak sağır edici seslerle ortalığı çınlatan bir muzik başladı.

Tippo cansıkıntıları gösteriyor, üstünü başını yırtmak istiyor gibi hareketler yapıyordu. Gözlerini hurma ağacının tepesine dikerek biraz bekledi. Suratına çeşit çeşit renkler, biçimler verdi, ve birdenbire]

— Geliyor !!! Geliyor !!! diye haykırdı. Çevresinde duran küf kafalı Hintliler soluklarını kesmiş, bu büyücüye bakıyorlardı.

Tippo birdenbire dans etmeğe başladı. Gözleri fıldır fıldır dönüyor, gırtlağından canavar sesleri gibi haykırışlar yükseliyordu. Gittikçe daha hızlanıyordu,

Artık deliye dönmüş gibi ötüyordu. Ansızın eğildi, yerde birşeyler arıyormuş gibi bakmağa başladı. Her birisi bir bıçak taşıyan yüzlerce el kendisine uzatılan bu bıçaklardan bir tanesini aldı, bıçağı tepesinin üstünde birkaç kere hızlı hızlı çevirdi, birdenbire yıldırım hızile suratına çarptı. şimdi elbiselerinin üzerine kanlar sızıyordu. Çılgın gibi bir de bağırış savurdu.

Doğanla Alp taş gibi kaskatı kesilmişlerdi. Görülen şey korkunç, çirkindi. Bunlar böyle düşünürken Tıppo horozú eline aldı, bir çekişte kafasını kopardı, savurdu, uzaklara attı. Horozun gırtlağından akan sıcak kanı bir kaynaktan su içiyormuş gibi ağız tadile içiyor, arada sırada da avucuna doldurduğu kanı karşısındaki taş heykele serpiyordu.

Kanla ıslanmış, deliye dönmüş cücenin görünüşü iğrenç bir hal almıştı. Tippo sar'ası tutmuş bir hasta gibi kendisini yere atarak çırpınmaga başladı. Dişleri çatır çatır birbirine vuruyor, ancak işitilebilen bir sesle:

— Evet!.. Evet... İşitiyorum! diye mırıldanıyordu.

Yerli Hıntliler birbirine bakarak:

— Birile konuşuyor!! Diye fısıldaşıyorlardı. Tippo:

— Anladım! Evet!! Evet! Hartiçep Hartiçep peki, o olsun! O olacaktır, muhterem peri Hartiçep olsun! dedi.

Bu sözler bir hasta sesi gibi duyuluyordu.

Tippo ortaya çıktı, kollarile anlaşılmaz şimler yapmıya başladı.

Hintlilerin arasında sert sert mırıldanmalar baş gösterdi. Herkes yaslı olmuştu. Çünkü Haritçepin ağa olmasını istemiyorlardı. Ancak ne yapsınlar ki ruh böyle söylemişti.

Ogont kalktı, ses çıkartmadan uzaklaştı, yerliler bunun eteklerini öpmek istiyorlardı.

Haritçep' ise daha ağalığının ilk dakikalarında bütün kamunun kendisinden nasıl soğukluk gösterdiğini görmüş, acıklı gibi olmuştu. Hiç kimse kendisini selâmlamamış, hiç kimse yüzüne bile bakmamıştı. Yapyalnız kalmıştı. Gözlerini, kendisine yardım etmiş olan cüceye dikmişti. Bu bakışlar sanki Tippoya:

— Sen vazifeni yaptın cüce, mükâfatını da göreceksin, demek istiyordu!

Ancak, Tippo artık ne birşey görüyor, ne de birşey işitiyordu. Kollarile karşısındaki tanrı heykelini kucaklamış, bir sarhoş gibi yıkılmış, kalmıştı.

Bu işler bittikten sonra Tippo kulübesinde yatıyordu. Çok, ama pek çok bitgindi. Başına ıslak bezler koymuşlardı. Hadi ile Doğan cücenin yanından ayrılmıyorlardı. Akşam oldu, birçok kimseler, yaşı geçkinler, Gajotlar hastayı ziyaret etmeğe geliyorlardı. Fakat Tipponun halini gören çarpılmış gibi korkarak evin yakınından uzaklaşmağa can atıyordu. Alay gecesi peri çok sert, çok kızgınmış diye söyleniyorlardı. Çünkü cüceyi ya deli etmiş, ya da artık bir daha kendine gelemiyecek bir biçime sokmuştu. Ancak böyle olmakla beraber Tipponun bu alayı ikinci bir defa yapmasını da istiyorlardı. İki misli para vermeğe anıktılar. Bu iş için fil sürücüsü Hadiye gittilerse de içlerini açacak bir cevap alamadılar.

Gnüeş artık batmıştı. Haritiçep, Tipponun leş gibi bitkin yattığı kulübeye girdi. Bu sırada büyücünün yanında kimsecikler yoktu.

— Bu geee de dnns edecek misin Tippo dedi.

— İstesem bile bunu yapabilecek güçte değilim sahip!

— İyi öyleyse! Al mükâfatını dedi.

Cebinden kocaman bir altın kesesini çıkartarak Tipponun koynuna koydu:

— Kıvançlı mısın dedi?

— Çok teşekkür ederim sahip!

Kara suratlı adam kulübeden çıkarak uzaklaştıktan sonra Tippo bunun arkasından:

— Nah sana!. der gibi bir baba ölçtü. Altın kesesini de yılan sepetinin içine attı. Çünkü bu sepetteki zehirli kobra yılanları Tipponun paraları için topları dolu bir kaleden daha güvençli bir yerdi.

Haritçep evine ulaştı. Gece gittikçe koyulaşıyor, ortalık gittikçe kapkaranlığa gömülüyorlardı.

İri kaplan gözleri

Bu sırada, dün gece yapılan heykelin karşısındaki alana yüzlerce Hintli toplanmıştı. Hadi ile Dokan da bunların arasında idi.

Birdenbire ormanın kalın yaprakları arasında, yarı ay ışığında alev alev parlayan bir çift kaplan gözü belirmişti. Gözlerini kalabalığa dikmiş olan kaplanın çizgili kafası tamamile belli oluyordu. Canavar sessiz sessiz duruyor, yalnız kuyruğile hiddetli hiddetli yeri kamçılıyordu. Geniş göğsü vakit vakit kabarıyor, canavarın bütün kaplanlık damarlarının da kabarmış olduğunu gösteriyordu.

(Daha var)

117

Bir Maymunun Deniz Yolculuğu

Büyük bir yolcu gemisine bindim. Doğduğum yerden, Afrikadan geliyordum. Bu insanlar da ne şaşılacak şeylermiş ya?. Acunda bir şey görmemiş gibi etrafıma çevrelenmiş, beni seyrediyorlar, birbirlerile bir şeyler konuşarak beni gösteriyor, gülüşüp duruyorlar. O ise ben de onlara gülüyorum da haberleri yok.

Sivri sakallı gözlüklü bir adam beni getirene:

— Bu maymunu bana satar mısın?. Diye sordu.

O çağda anladım ki insanlar bize "Maymun,, diyorlarmış. Amma neden öyle diyorlar? Onun orasını bize bu adı takanın kendisi de bilmez ya?!. Ne ise beni getiren adam, sivri sakallıya:

— Satarım!. Diye karşılık verdi.

Vur aşağı, tut yukarı sivri sakal beni aldı. Bu adamın suratı tıpkı bizim Afrıkadaki dağ keçilerine benziyordu. Beni boynumdaki iple sürükleyerek kamarasına götürdü. Sevdi, okşadı. Kırmızı yapraklara sarılmış bir şeyler çıkardı, bana verdi. Bu da neydi anlayamadım. Derken adamcağız yaprakları açtı, arasından tuğla gibi fakat rengi siyah bir taş çıkardı, ağzına attı. Şaştım kaldım doğrusu.

Bizim Afrikadaki hayvanlar et, kemik, meyva, ağaç kabuğu, kök filân yerler amma bunların taş yediğini hiç te görmedim. Sivri sakal bana da uzattı.

— Al dedi çikolata! Çikolata!!.

Kendi kendime:

— Acaba zehirli bir taş olmasın dedim! Biraz dillmin ucile dokundum, vay canına bu tatlı bir şey!. Tıpkı kemirdiğimiz şeker kamışına, yahut ağaçların tepesine tırmanarak tatlı tatlı yediğimiz muzlara, ananaslara, hurmalara benziyor amma, taş biçiminde bir şey. Biraz yedim biraz daha yedım, hoşuma gitti, masanın üstünde kalanları da kaptım. Kâğıtların açılacağını unutmuştum yaldızlarile filân yuttum gitti.

Sivri sakal beni kamaradaki yatağın demirine bağladı, Kapıyı kapadı, çıktı, gitti. Hayvanın canı yok mu? Var elbette!. Benim de bir canım var!. Hem de çabuk sıkılır bir canım vardır! Dediğim gibi de oldu. Sıkıldım, ellerimle iplerimi çözdüm oooh! Aylardanberidir ilk defa yularsız kaldım.

Ortalıkta ne var ne yok, araştırmak huyumdur ne yalan söyliyeyim.

Masanın bir gözünü çektim, vay bizim sivri sakalın gözlükleri var. Hemen burnuma taktım. Bunu takınca da çevremdeki şeyler hoşuma gitmeğe başladı. Her seyi mercimek kadar küçük görüyorudum.

Cüceler memleketine girmişim gibi sevinmğe başladım. Elime bir baston başıma da bir şapka uydurdum. Kamaranın penceresi açıktı.

Bir zıplayışta yukarıya çıktım. Halattan tırmanarak güverteyi boyladım, gezmeğe koyuldum. Beni görenler gülmekten katılıyordu. Ne vardı bilmem! Ben de olsa olsa onlar gibi süslenmiştim.

Sivri sakal beni görünce deliye döndü. Bağırdı, çağırdık bir türlü gitmedim. Vinç direğinin tepesinde oturuyor, tılsımlı gözlerimle aşağıya bakıyordum. Gemi bir fındık kabuğu kadar gözüme küçük görünüyordu. Sivri sakal benim inmediğimi görünce tayfaları çağırdı, kancalarla, değneklerle vurarak beni aşağıya düşürdüler gözlük burnumdan fırladı paramparça oldu.

Sivri sakal bu çağda kamarasını da araştırmıştı Saçlarını yoluyor, barbar bağırıyordu. Meğerse ben ortalığı araştırırken sivri sakalın bir sürü değerli malını paramparça etmiş, yırtmış, kırmış, parçalamışım.

Sivri sakal beni tekrar eski sahibime vermek istedi. Adam almak istemiyordu.

— Ben maymunun parasını harcadım! Diye bağırıyordu.

Sivri sakal:

— Paradan vazgeçtim al şu pisi!. Diye beni parasız olarak geriye verdi.

Eski sahibimden kemiklerim sızlayıncıyadek bir dayak yedim, şaşırdım kaldım. Sırası gelince insan olduklarını söyliyerek böbürlenen bu adamlar ne de fena şeylermiş ya? Benim yüzümden deniz yolculuğu para kazandı. Parayı harcadı, geriye vermedi. Üstelık te mükemmelbir kötekattı bana.

Artık karaya yaklaşıyoruz. Ben yaramazmışım diye acun yüzünü göstermiyorlar. Ne yapacağım bilmem. Yaramaz isem beni ne diye anamdan, babamdan kardeşlerimden ayırdılar. Beni ne diye uçmak kadar güzel su başlarından, serin ağaçlıklardan hürriyetten kaçırdılar da boynuma ip takarak buralara getirdiler? Ben onlara:

— Aman!! Yalvarıyorum beni de götürün demedimdi ya..

Yine bir yolunu bulup kaçtım Bu sefer artık bılmeyerek değil, bilerek yapıyor, öç alıyordum.

Bir yolunu bularak direğe tırmandım,geminin telsiz antenini bozdum. Sonra kaptanın kamarasına girdim. Bu adam her gün sabahları yüzünü bir fırça ile köpürtür, sonra da bir bıçakla kazır. İşte takımları burada. Denemek istedim. Yüzüm gözüm köpük içinde iken usturayı aldım, tıraş olmak istedim tam bu çağda tırrak diye kapı açılınca ustura ile yüzümü de kesmiyeyim mi. Sabunlar, kanlar birbirlerine karıştı, yine yakalandık. Bir dayak daha. O ise bir kaç gün evvel bir çocuğun parmağına bir iğne battı, gemi birbirine geçti. Doktorlar eczacıları, eczacılar doktorları ite kaka çocuğa derman ulaştırmaya çabalayorlardı. Ben ise olsa olsa bir maymunum değil mı?.

Ahhh'. İnsanlar hayvanlara acımasını ne zaman öğrenecekler. Bizim de bir canımız olduğunu, bizden de akan kırmızının adına "Kan,, denildiğini ne zaman belleyecekler. Şimdi Afrikada annemin yanında olsaydım yarama derman yapar, beni sağaltırdı.

Kurtuldum, artık bir iki haftadır beni bir cambaz kumpanyasına sattılar. Burada bizim ormanlı dört maymun daha var. Bunlarla baş başa verip eski günleri konuşuyor, kendimizi yurdumuzun sözlerile avunduruyoruz. Buradan kovulmamak için çok uslu duruyorum. Acunda her derde katlanılır amma yurtsuzluğa arkadaşsızlığa dayanılmaz. Ben bunu çok iyi anladım artık!.

Acunda Neler Oluyor

1 — Yukarı Amerikada sularını Atlantik Okyanusuna akıtan Misisipi nehrinin suları, bütün Avrupa nehirlerinin sularından daha çoktur.
2 — Finlandiyada ihtiyarlar da çocuklar gibi çelik çomak oyunu oynar, kama yapınca birbirlerinin üstüne binerlermiş.
3 — Kopenhag'da bir lokantada tam 157 türlü sandoviç yapılırmış. Listeyi okuyacak adama tanrı sabır versin.
4 — Avustıralyalıların Ulusal kuşları olan Emu kuşu yumurtalarını ancak kışın ve geceleyin yumurtlarmış.
5 — Cenubî Amerikada Şilide fıçı içindeki suyu yüzlerce kilo metre uzağa bu biçimde taşırlarmış.
6 — Acun yüzünde en çok otomobil kazaları 80 ile 200 kilometre hızla gidenlerin arasında olurmuş.
7 — (Rozoli) adı verilen bir nebat et yemekteymiş.

BİZİM ANSİKLOPEDİ:

Everest... Yenilmez Dag

Avrupa ve Asya Adile andığımız kocaman toprak parçasının göbek taşı olan Himalaya dağlarında dünyanın en yüksek tepesi vardır Bu yüce tepenin en üstüne varabilmek için şimdiye kadar birçok heyetler yollara çıkmış, dağı durmadan tırmanmış, fakat tepeye varamamıştır. Tepe "Kimse beni buyruk altına alamaz„ gibi dimdik durmaktadır. Tepeye Everest adı veşilmiştir. Çünki burasını bundan 100 yıl önce Hindistanda İngilizlerin baş müfettişi olan Sir George Everest keşf ve yüksekliğinin 29002 ayah boyu olduğunu hesap etmiş.

Dediğimiz gibi tepeye tırmanmak için birçok kişiler uğraşmış, ancak en yukarıya varmak için yola çıkanlar 1921 yılında yola çıkmışlardır. Bunlar birkaç İngiliz dağ tırmanıcısı idi. 6000 ayak boyu kadar yükseğe vardılar, fakat yorgunluktan ve kesici donlar yüzünden vazgeçtiler. Tepede yükseldikçe hava eksiliyor, yolcular nefes alamıyor. Beraberlerinde ayrıca oksijen veren bir makine taşımak lâzım geliyor. Bu ağır makine de yorgunluğu bir kat daha artırıyordu.

Mallory ve İrvine adlı iki İngiliz 28,000 ayak boyu yüksekliğe kadar varabilmişler ancak bir daha geriye dönememişler ve canlarını dağda bırakmışlardı.

Dağın üst çevresi bütün yıl buz ve kardır. Tibet çevresinde olan Rongbuk adlı büyük glâsye dediğimiz buz denizi yavaş yavaş aşağıdaki vadilere akmaktadır.

Bu en yüce dağın yüksekliği hakkında size bir fikir verebilmek için diyebilirim ki: Beyazıtta üniversite meydanında duran kuleyi 139 defa yükseltin Everest in boyuna varırsınız.

Demek ki Beyazıt kulesini 139 defa üst üste korsak bu dağın tepesine ancak varmış oluruz.

Deniz Kurdu

Deniz Korsanlarımızın babayığıtlığini bu romanda oku

Şimdi sandalda dört tutsak hıristiyan kalmıştık.

Yukarı baktığımda Bayramın genç ve yakışıklı yüzünü arkasında duran kamara işçisine dönerek onun kamaradan getirmiş olduğu iki küçük kırmızı süslü torbayı aldığını gördüm.

Sonra direk çarmıhlarından birini tutarak geminin köpeştesine atladı, oradan gülerek şu sözleri söyledi:

— Yeni gelin, yeni güvey; düğününüzden döndüğünüzü bilseydim sizi hiç yolunuzdan alıkoymazdım; bir daha göremiyecek olduğunuz Bayramdan şu düğün armsranını alın..

Elindeki kırmızı torbalardan birini sandalın içine doğru fırlattı. Torba güzel bir altın çıngırtısı çıkararak yeni gelinin eteği dibine düştü.

Bayram sonra bana döndü:

— Sen de bana yaptığın işi bağışla, Barba Civani; şu torbayı al, sana daha çok gerekir. Yaş geçtikten sonra denizde ekmek kazanmak güçtür!

İkinci torba havada bir yuvarlak çizdi; ancak bu torbanın sandalın ıslak tahtaları üzerinde çıngırdamasına çağ vermedim. Ellerim bir canbaz çabukluğu, ustalığı ile havaya uzanmış, ağır altın külçesini sanki yarı yoldan kapmıştı. Bayram Reise döndüm; ağır torbayı öpüp başıma koyarak onu selâmladım!

Bayram yine seslendi:

— Rapas, sen acun varlığına göz yummuşsun; sana bir şey veremem; bir şey isterim; acunun bütün gemicileri için Tanrıya yakar!

Sonra çelik çanların sesi gibi çınlıyan şu yüksek kumandayı duyduk:

— Vardiyan başı al üstüne, başdümen alabanda iskele!

Açılmış kırlangıç kanadı gibi havada bekliyen uzun kürekler hep birden, silsirenin sesile denize düşerek bütün çevreyi köpürttü; ince tekne mahmuz yemiş Arap kısrağı gibi bir yol silkinerek ileri fırladı..

Ben kürekleri takarak sandalı limana çevirmiye başlamadan önce Bayramın teknesi, şimdi şara yaklaşmakta olan ikinci İtalyan kadırgasile alay eder gibi büyük bir baş çevirerek uzaklarda küçülmiye başlamıştı. Sonradan gelen bu kadırga arkasından üç dört top attise de Akdenizin fırtına martisi bu çoban köpeği havlamasına karşılık vermek bile istemedi.

Düşten uyanır gibi kendime gelerek küreklere asıldım; binlerce kişinin şaşkınlığı önünde Ligorna rıhtımına çıktık... Bayramın bize attığı keserin ikisinde de yepyeni, kor gibi parlak beşer yüz Venedik altını vardı!

Genç gelin güvey ne yaptılar, bilmiyorum... Ancak ben kıvanç göz yaşları içinde genç Türk korsanının bana söylediği son sözleri duydum. O: «Yaş geçtikten sonra denizde ekmek kazanmak güçtür!» demişti. Korsikaya, doğduğum yere geldim, bana verdiği para ile şu gördüğünüz otelle meyhaneyi açtım. Güzelce yaşıyorum... Bana kızmazsanız söyliyeyim ki: Ona yakarış ediyorum.. »

Yaşı geçkin gemi... sına gelince piposun... çevresine toplanmış g...

— Şimdi siz sö... Reise şeytan mı dem...

Akdenizin, batı ... gemicileri, deniz alış... durmuş fırtınaları var... yıl içinde bu sularda... başlamış olan Türk k... Venedik, İspanya, C... deniz alış verişçileri i... nalardan daha büyük... Bayram Reis korkusun... cileri değil, Avrupanı... deniz sularına gelen ... daha başka uluslarda... idiler.

O vakitler Akdeni... dolu idi. Türklüğün b... doluda yeğit, yılmaz ... Türk budununun en yı... ünleri dört bir bucakt... kaptanları sırasında s... Cezayir, Tunus, Tra... mekte iniler.

Her yıl bu ocaklar... İzmir, Edremit, Mersin...

Çizen: ORHAN HALİL

AFACAN ACUN YOLCU...

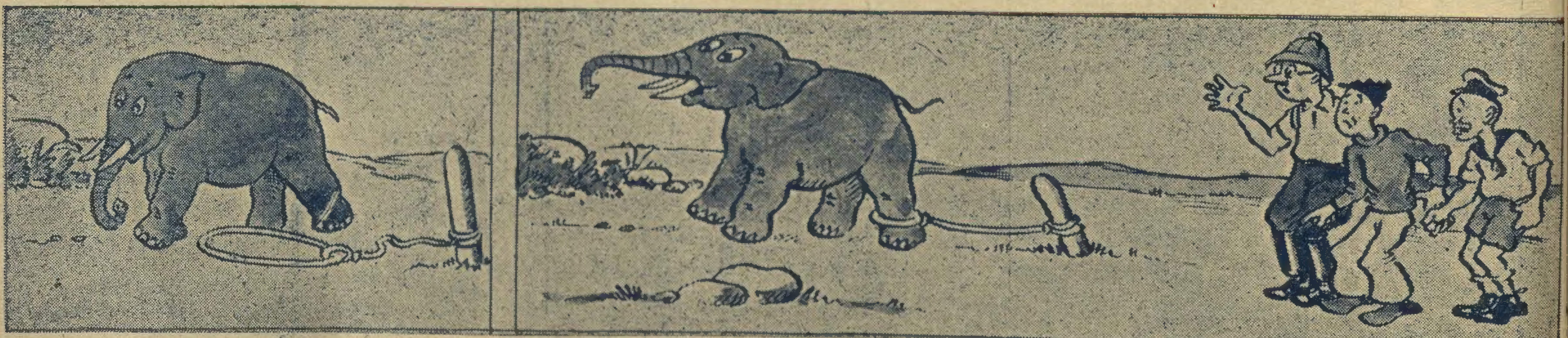

43 — Afacan, Topuz, Bilgin lâsttk ayakkabılar eskiyinceyedek koştular, çölleri aştılar. En sonunda karşılarında bir fil gördüler. Fil yerlilerin kurduğu bir tuzağa doğru gidiyordu. İlmik yapılmış bir ipin yanından geçiyordu.

44 — İşte tam bu sırada bizim Afacan, Topuz, Bilgin oraya gelmişlerdi. Zavallı fil gözlerini açmış, bu yuvarlak şey nedir, yılan mı filân diye bakarken birdenbire arka ayağı ilmiğe geçti. İleri yürüyünce ilmik küçüle küçüle arka sol ayağını bağlayıverdi. Şimdi kımıldayamıyor, gözlerini dört açmış, bütün ovayı çınlatırcasına bağırıp haykırıyordu Topuz zavallı file ağlayacak gibi olmuştu Afacan da filleri çok sevdiğinden ona pek acıdı. Bilgin:

— Durun, usuma birşey geldi, dedi.

eli Bayram

Yazan: *Ali Rıza Seyfi*

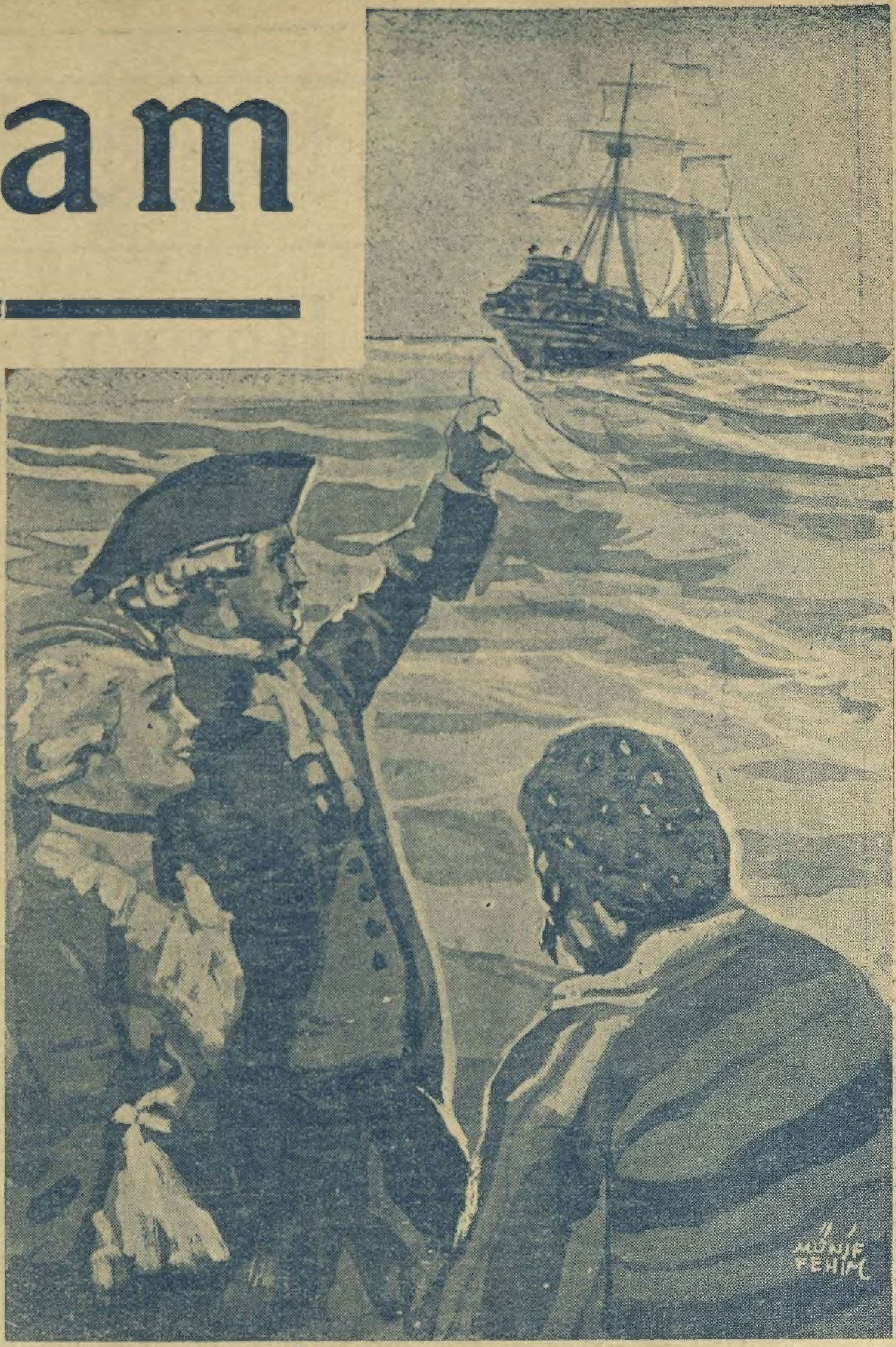

hikâyesinin bura-
ıtam tütün soktu.
şu sorguya sordu:
bakayım: Beyram
ek mi demeli ?

karıştıran, bütün
erini korkutan ku-
ak şu son beş altı
i gibi dolaşmıya
enç Bayram Reis,
Nopoli gemicileri,
k o amansız fırtı-
orku olmuştu. Bu
alt Avrupa gemi-
yalılarından Ak-
e, İsveç, Alman,
ciler de çekmekte

Türk korsanlarile
yrdu olan Ana
kaynağı vardı;
bir gün olup ta
en büyük Türk
için akın akın
ocaklarına git

rkiyenin İstanbul,
ya, Gelibolu gibi büyük limanlarına altın yüklü gemiler geliyor, çarşılarda, pazarlarda altın, ipek, pusat sandıklarını açarak, ocağın sırmalı bayrağını dalgalandırarak Türklüğün en batır oğallarını « Gün batısı ocakları » nın kan ve kılıç kardeşliğine topluyordu. Bunlardan başka Türkiyede devlete karşı gelenler, padişahları, paşaları kızdıranlar, hatta ipten, kazıktan kurtulanlar da Cezayire, Trablusa, Tunusa kaçınca öyle değil, bir kez bu ocak gemilerinden birine atlayınca —İstanbul limanında bile olsa— hıç korkmadan korkunç padişahın, koca kavuklu sadrazamların misyağı kokulu sakallarına kahkahalarla gülebilirlerdi.

Akdeniz sularında iki ulusun gemileri biraz rahat gezebiliyordu: Bunlar da Fransızlar ile Felemenkliler idi.

Fransızlar, İspanyaya, Almanyaya karşı Türk imparatorluğunun yardımını istemiş olduklarından Barbaros Hayrettin ve Turgut Reis ile Piyale Paşa üç dört defa Fransız sularına gidip Fransızlara yardım etmişlerdi Onun için Fransız gemileri Türk korsanları tarafından dost sayılıyordu Felemenkliler ise o çağlarda denizlerde alış veriş eden en kuvvetli, zengin ulus idiler. Bunlar da Türk korsanlarile sanki bir pazarlık yapmışlardı. Yanı yıldan yıla Türk korsan ocaklarına para, pusat, gülle, halat, başka armağanlar vererek onların pençesinden kurtulmakta idiler.

— Sonu var —

UĞUNDA

Önceki yazıların özü: Afrikada bir uçakla dolaşan Afacanla Topuz yere düşmüşlerdi. Yamyamlar onları kovalıyordu.

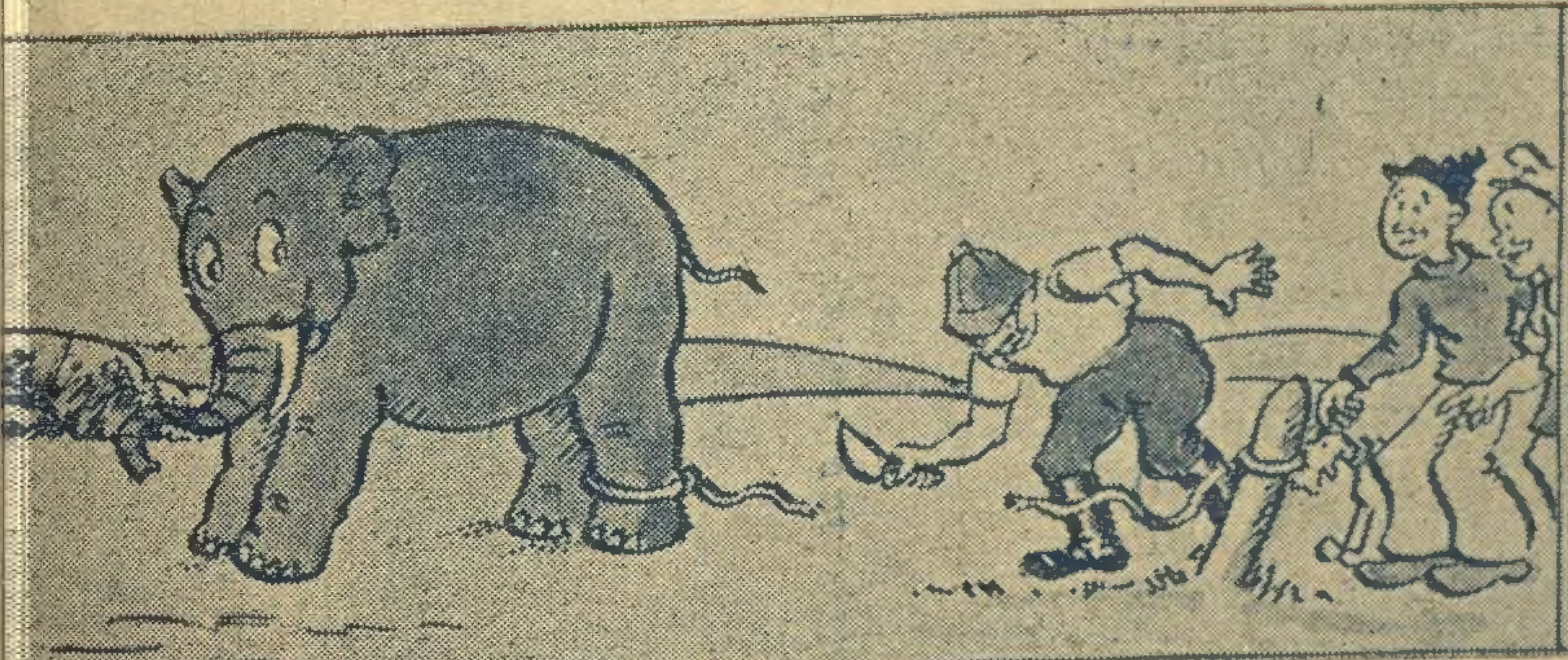

45 — Çantasından bir bıçak çıkardı. Koca urganın
yanına koştu: — Gıcır.. Gıcır... İpi kesmeğe başladı...
Ooh.. Fil pusudan kurtulmuştu. İp kopunca fil boş
kaldı. Gözlerini açarak, Afacana, topuza baktı. Dikkulak
ta olan biten işlere şaşkınlık içinde bakıyordu. Bu ne
kocaman bir hayvandı. Yaşadığı günlerde hiç te böyle
dağ gibi koca bir hayvan görmemişti.

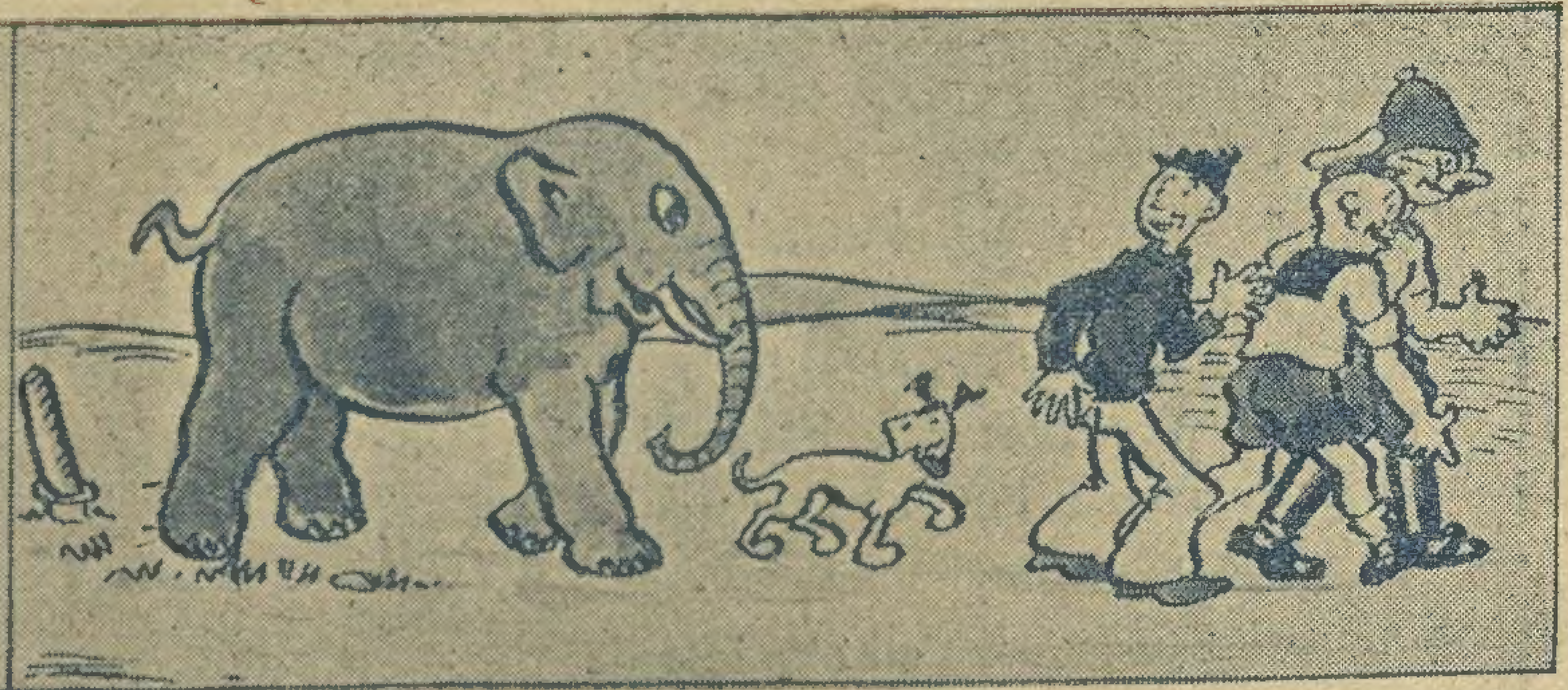

46 — Fil çok sevinmişti. İpten kurtulunca çok sevdiği bu kişilerin ardından yürümeğe başladı. Dikkulak şaşkınlıktan dönüp dönüp arkasına bakıyordu. Topuz:

— Yaşasın, bize yardımcı çıktı, bu fille artık herşey yaparız, diyor, seviniyordu. Afacan Bilginin yanına sokularak: — Şu çantanız pek işe yarayor doğrusu.. Yaşasın.. diyordu. Şimdi sevine sevine yürüyorlardı. — Daha var —

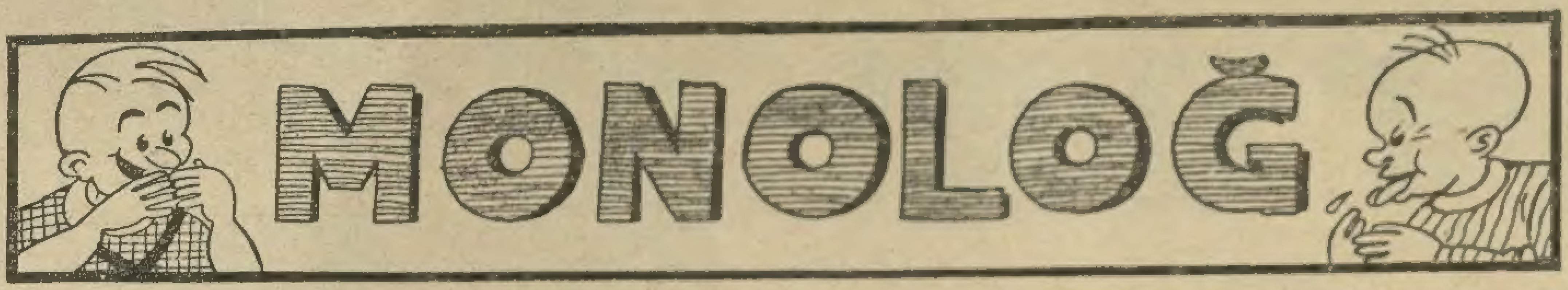

Buzlu Bayram

Şu çocukların baaşına gelenler de nedir, bilmem ki?.. Eğlenceli bir şey oldu mu arkasından can sıkacak bir şeyde olur. Şöyle iç genişliği ile gülüp oynadığımızı hiç de hatırlıyamıyorum. Mektepler ders kesimi yaptı. Faruk Gürtunca da bir sinema verdi. Verdi amma, ortaya sinema sözü çıkar çıkmaz yer gök sallanmıya, zelzele olmıya başladı. Sanki bizi bekliyormuş. Zelzelenin ertesi günü gözümü açtık, Bahçevan kovasının süzgecinden dökülür gibi ince ince bir yağmur, bir esinti, bir çamur.. Sözüm ona sinemaya gideceğiz.

"Mikinin şen saati,, gözümde tütüyordu, kalktım, Saray sinemasına doğru yola düzeldım. Aman tanrım, rüzgâr yüzümü kamçılıyor, sular, karlar her tarafıma vuruyor, ayaklarım bir ördekmişim gibi çamurları şıpırdatıyorlardı.

Kılık kıyafet biçimsiz, tramvayda sıkışarak, yürüyerek, koşarak, sinemaya ulaştık, bir kalabalık, bir kalabalık.. Ağzım açıkta kaldı, meğer bizim dernek öyeleri ne de çokmuş ?!

Çıt çıkartmadan yerlerimize geçerek oturduk. Bir gün önce İstanbulu beşik gibi sallayan zelzelenin, sinema günü rüzgârla şakalaşarak sicim gibi yağan buzlu yağmurun korkusundan olacak galiba, Miki de perde de görünmek istemiyordu. Derken başladı.

Aman ne güzel şeylerdi onlar. Masallarda okuduğumuz gibi iki çocuğun başına gelenlere hem güldük, hem de şaşırdık, kaldık, Miki o gün bize neler göstermedi, neler de neler!..

Sınema bitti, amma Bay Faruk bir birbuçuk ay sonra bir sinema daha vereceğini de söylemeği unutmadı.

Sinemadan uslu uslu çıktık, içeride Mikiyi seyrderken kendimizden geçmiştik, dışarıda olup bitenleri, aklımıza bile getirmiyorduk, Fakat Sarayın camlı kapısından dışarıya ayağımızı basar basmaz da aklımızı başımıza toplıyverdik! Yağmur eski biçimsizliği ile yağıyordu.

Artık evli evine, köylü köyüne gidecek! Yarın da bayram dedik, yürüdük.

Sizi bilmem amma bana sorarsanız ertesi gün bayramlıklarımı giyecek, şöyle gezecek, böyle tozacak, şuraya uğrayacak, buraya gideceğim diye sabaha kadar gözlerimi kapatmadım.

Karanlıkta kaltım. Davulların sesi kulağıma kadar geliyordu. Havaya şöyle bir baktım, dünkünden de kötü.

Atlı karıncalara, dolaplara, salıncaklara, eğlencelere, oyunlara, sıçrayıp zıplamalara hepsine birden Tanrıya ısmarladık demek gerekti! Bütün bayram yerlerine bir uğrıyayım, dedim, Belki kendim gibi bir kaç tane daha Afacan bulurum da eğlenirim dedim. Annemden izin aldım, çıktım Yepyeni elbiselerimi kıskanmış gibi suratımı tokatllıyan yağmura, kara bakmadan yürüyordum.

Bizim evden biraz uzaklaştım, karşıdan bir araba göründü. Atların ayakları kayıyordu. Arabacı ayağa kalkmış, dizginlere asılıyordu amma. Hayvancıklar başlarını kaldırmış, ne yapacağız der gibi birbirlarine bakınarak art ayaklarının üstüne çökerek, ön ayaklarını dikerek düşmemeğe cabalıyorlar, bir taraftan da bayır aşağı hızlanıyorlardı.

Bu ış olurken ben tam yolun ortasındaydım. Kaçayım, dedim, biraz hızlandım, ayağım kayınca yolun kenarındaki çamurlu sulara boylu boyunca uzandım, kaldım.

Hey Tanrım, gördün mü başımıza gelenleri şimdi?

Derken sağdan, soldan koşarak beni kaldırdılar, yeni eldivenlerim çamur, yeni elbiselerim çamur, kasketim sandal olmuş yüzüyor, ceplerim para yerine çamurlu yağmur suyu ile dolu, yüzüm gözüm palyaço suratına benziyordu. Kar yutmuş tazı gibi titreyerek, ağlayarak eve döndüm. Bir kaç dakika içinde üstümü, başımı temizlediler, beni soba karşısına oturttular.

Canım ısınınca aklım da başıma geldi. Kendi kendime:

— Bu da tali işte! Diye düşündüm. Öyle değil mi amma, meselâ hava güzel, her tarafta çiçekler açmış kırlar papatyalarla, yeşil çayırlarla dolu, ılık bir hava, bulutsnz bir gök var. Sakalar, isketeler, serçeler yeşil yaprakların arasında başbaşa vermiş, baharın güzelliklerine güzel seslerile şarkılar katıyorlar.

Ben ise elimde tehlikeli, korkunç bir karne, başım önümde yüreğim dikiş makinesi gibi tıkırdıyor, gözümde ne çiçek var ne de bahar. Karneyi babama gösterip karşılığını alacağım. Artık bu karşılığın ne olabileceğini afacan kardeşlerim anlayıversinler.

Hava güzelken karneler günümüzü zehir eder. Hava kötü iken ortada karne, marne yoook . Amma işte böyle buzlu bir bayram yüzünden böylece boylu boyuna çamura yatarak kalıbımızı çıkartırız. Sorarım size:

Çocuklar, biz ne zaman, ne zaman güleceğiz?. Tanrı yardımcımız olsun doğrusu.

Afacan

ÜLKÜ

Matbaası

Cağaloğlu Yokuşu No. 40
Telefon: 22895

Çocuk Sesi ve Afacan gazeteleri burada basılmaktadır

Herkes her türlü işinden memnun kalmaktadır. Bir defa müracaat ediniz.

122

Gülünç Sözler

Hesabı kuvvetli

Doktor, Coşkunu muayene ediyordu. Başını sırtına dayadı:

— Çocuğum dedi. Derin derin nefes al, üç gez "33,, de!.

Coşkun derin derin nefeslendi:

— 99! diye haykırdı.

Düşünemedimdi..

— Sen dün bisikletle yanımdan geçerken bana koyun kafalı! dedin değil mi?

— Doğru ama seninle karşılaşacağımı düşünemedimdi.

— ?!!

Benzetiş.

İki otomobil çarpıştı. Şoförlerden biri:

— Korne çaldım, duymadınız mı? diye ötekilere sorunca, öteki otomobildekilerden birisi arkadaşına dönerek:

— Nasıl dedi, ben sana karga sesi değildir! demedim miydi! diye sordu.

— ?!!

Zor Sorgular

1 — "Can,, kelimesi ile bir ulus adı birleştiriniz ki içinde kahve içelim.

(Fincan)

2 — Adı üç gez çabuk çabuk söylenince tramvay gibi ses çıkartan ülke neresidir.

(Çin Çin Çin)

3 — Bir "nota,, ile bir de Fransızca "kim,, anlamına gelen bir kelimeyi öyle birleştiriniz ki çok sevdiğiniz birisinin adı çıksın!.

(Mi — ki)

4 — Havada uçan, denizde yüzen, karada koşan, deniz altından giden, karanın altından da yürüyen, istediği vakit nefes alan, istediği vakit nefes almayan, hem canlı olan, hem de cansız olan ne vardır.

(Böyle birşey yoktur)

5 — Yedi harfli bir nehir vardır. Başkalarına tehlikeli, sondaki üç harfi, beşinci harf geriye koyulursa bize dost olur. Bu hangi nehirdir.

(Sakarya — Sakar - yar)

Şarlo Afrikada No 8

— Geçen Sayıdan —

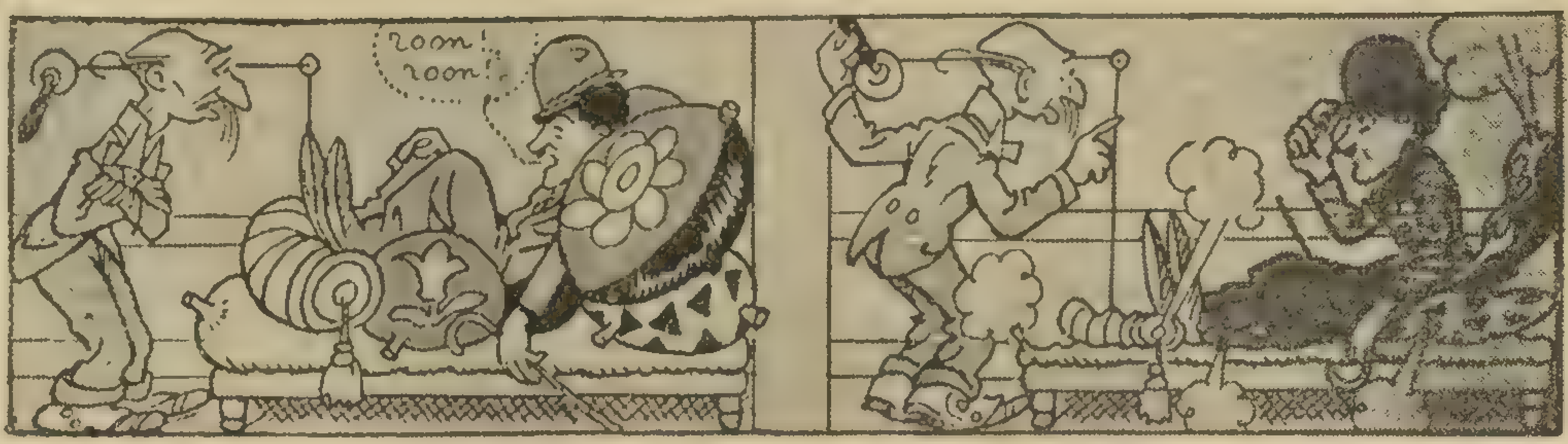

22 — Şarlo, elektrik şarında, Dingonun evinde oturduğu ilk gündenberi gördüğü şeylere şaşıp kalıyordu. Birgün şezlungun rahat şiltesi üstünde uyuyor, run run diye hırıldıyordu. Aman, ne de güzel bir düş görüyordu hem.. Dingo geldiği çağda onu böyle uyurken görünce bir oyun daha oynamak istedi. Düğmeye dokununca hava ile şişirilmiş şilteler, yastıklar birdenbire «puuuf..» diye boşalıverdi. Şarlo: "Ne oluyoruz,, diyerek uyandı. Dingoyu karşısında görünce: "Ne var.. Geçen günkü gibi acun sarsılıyor mu yoksa.,, diye sordu?

23 — Dingo birşey yok, köpek balığı hem seni bana kazandırdı. Şimdi seninle yine böyle bir makine ile yolculuğa çıkmak istiyorum. Gideceğimiz yere bir mektup yazdırıyorum, dedi. Şarloyu çekerek bir odaya götürdü. Burada bir daktilo mektup yazıyordu. Bu kız Şarlonun o kadar hoşuna gitti ki "Bay Dingo, ben bu kıza tutuldum, ona evlenmek için elimi uzatıyorum, dedi. Dingo güldü, kızın başından saçlarını çıkardı. Şarlo daktilonun makineden bir kız olduğunu gördü.

24 — Şarlo sonra daktilo kızın yanına oturdu. Yazılacak mektubu söylemeğe başladı. Sahici bir kız gibi tırak, tırak yazı yazıp duruyordu. Ancak Şarlonun uykusu gelmişti. Yine gözlerini kapadı, kapadı ama, oturduğu yerden bir pabuç çıkarak Şarloya öyle bir tekme indirdi ki, onu bir top gibi havaya fırlattı, şapkası düştü.

— *DAHA VAR* —

Her inişin bir çıkışı..

YAZAN: NECDET RÜŞTÜ

ÖN SÖZ

Çocuklar!.. Ezberleyin, bu söz değildir şaka
Sizlere bu sayıda ben bir öğüt vereyim:
Her inişin bulunur bir çıkışı mutlaka,
Dileyin, bu öğüdü masalla göstereyim:

— 1 —

Bir köyde yaşıyordu küçücük bir aile:
Bay car.. bir de karısı.. Bir dakikacık bile
Tasa ne bilmiyorlar, sesiz yaşıyorlardı,
Bu, acun denen yolu, rahat aşıyorlardı!..

. . . .

Böyle otururlarken ikisi de beraber
Bir tanıdıklarından almıştılar bir haber:
Yakın komşularında olacaktı bir düğün!..
Dediler: "Bu düğüne gitmek değildir mümkün!.,,
Bir armağan götürmek kolaydı.. Fakat asıl
Düğüne yeni esvap bulacaklardı nasıl?...
Çünkü parasızdılar.. Şaşırdılar, kaldılar,
"Bir çare bulsak?..,, diye, düşünceye daldılar!.

— 2 —

En sonra karar verdi bu yoksul karı koca:
Üst baş satın aldılar.. Girdiler birçok borca!..
Şık, yeni esvaplarla görünmek gerçe iyi,
Ne çare kolay kolay bu yoksul aileyi
Sıkıntının pençesi istemedi bırakmak:
Karısı dilemişti çünkü bir elmas takmak!..

— 3 —

Bayan Ülker bulmuştu bunun da çaresini
Elmastan alacaktı en sonra hevesini:
Hemen koştu bir eski mektep arkadaşına,
Anlattı: Bu düğünle neler geldi başına!
Çevirmek olamazdı bu güzelim daveti,
Bir elmaslı gerdanlık aldı ondan iğreti!...

— 4 —

Gerçe onlar düğünde gülmüştü, sevinmişti,
Fakat biraz geçince bir yıldırım inmişti.
Bu fakir ailenin birdenbire başına,
Bayan Ülker boğuldu gözlerinin yaşına,
Acı acı duyuldu odalarda çığlığı:
Düğünde düşürmüştü iğreti gerdanlığı!..

— 5 —

Dört bucak arandı.. Bütün emek boş çıktı,
Tasa zavallıları, tıpkı dağ gibi, yıktı:
Ellerinde ne varsa satıp savup hepsini,
Emanet gerdanlığın aldılar yenisini!

— 6 —

Ülker fakir yaşarken ömrünü böyle küskün,
Gerdanlık sahibile karşılaşmıştı birgün!..
İlk önce anlatıldı başka şeyler bir zaman,
Sonra da söz açıldı emanet gerdanlıktan:
Ülker arkadaşına anlattı düğün günü
Aldığı emaneti nasıl düşürdüğünü:
— " Bütün mallarımızı elden çıkarıp sattık,
" Eşini Almak için böyle biz göçüp battık!..
" Başımıza geleni anlatsam, gelmez dile,
" Elmasın için sattık biz evimizi bile!..,,

— 7 —

Gözlerinden taşmıştı yine Ülkerin yaşı,
Birdenbire şaşmıştı bu işe arkadaşı:
Onun dertli başını çekip göğsüne bastı,
Dedi ki: "Vah zavallı.. O yalancı elmastı!.. ,,

— 8 —

Ülkerin arkadaşı bir büyüklük gösterdi,
Zavallı yoksullara elması geri verdi!..
Artık cennete döndü onların yazı kışı,
Dedik ya: Her inişin bulunur bir çıkışı!..

NECDET RÜŞTÜ

CANGAZA ile PALAVUZ

Zelzeleden açılan çukur

— Cangaza.

— Ne var Palavuz.

— Cuma günü olan zelzeleyi duydun mu?

— Duymaz olur muyum. Bizim tarafta yer çatladı, bir ölçtük, dibini bulamadık.

— Haaaaaa anladım, sen nerede oturuyorsun?.

— Davutpaşada.

— Tamam! Davutpaşada!! Doğru!!!

— Ne var ki?

— Ben Cuma günü Japonyada idim.

— Allah Allah. Ne çabuk buraya geldin.

— Dur da anlatayım. Cuma günü zelzele orada başladı ve yer yarıldı, ben de bu yarıktan içeriye yuvarlandım. Meğerse zelzelenin yüzünden acun delinmiş, Japonyadaki yarıktan daldım, sizin Davutpaşadaki yarıktan dışarıya fırladım.

— Atıyorsun!!

— Atmıyorum Cangaza, sen o çağda Davutpaşadaki yarığı ölçmek için evden ip almağa gitmiştin, yarığın yanında bulunsaydın çıktığımı da görürdün!.

— ?!!?!

Açıkgöz Köylü kızı

Bundan bir çok eski çağlarda, yoksul bir köylü ile bir de kızı yaşamakta idi. Köylü çok varlıksız olduğundan kızile sürünürcesine kötü günler geçiriyorlardı. Bir tek küçük evden başka acun yüzünde varlıkları yoktu. Köylü bir gün kızına:

— Kızım, dedi, çok yoksuluz. Hakana giderek kendimize biraz toprak isteyelim, sürelim, ekelim, belki bu yüzden biraz genişe çıkarız!

Kalktılar, Hakana giderek dileklerini söylediler. Hakan da bunların gerçekten yoksol olduğunu anlayınca, kendilerine bir tarla verdi.

Baba ile kız paçaları sıvayarak tarlalarını kazmaya koyuldular. Kazma işini bitirdikten sonra tohum ekecek, bu yüzden biraz yiyecek anıklayacaklardı.

Tarlalarını kazarlarken, artık son çağlarda, toprağın altında temiz altından yapılmış bir havan buldular. Kızın babası:

— Hooop! Dedi, Hakan bizim yoksulluğumuza acıyarak bize bu tarlayı verdi. Şimdi biz de bu altın havanı Hakana armağan olarak götürelim!

Kız altın havanın Hakana armağan edilmesini onay görmediği için:

— Baba dedi havanı Hakana armağan etmek doğru almaz. Çünkü havanı görünce bunun eli de vardı, onu da getirin diye yakamıza yapışırlar, en iyisi hiç sesimizi çıkarmayalım.

Köylü, kızının sözünü dinlemedi, havanı koltuğunun altına alarak yollandı, Hakanın karşısına çıkarak:

— Bu altın havanı buldum, size armağan ediyorum! Dedi.

Hakan havanı aldıktan sonra köylüye dönerek:

— Daha başka şeyler de bulamadın mı? Diye sordu.

Köylü de:

— Hayır, dedi.

Hakan bunun üzerine:

— Onu, bunu anlamam! Bu havanın eli de bulup getireceksin! Diye haykırdı, köylü de:

— Fakat, havanın elini bulmadık ki getirelim!

Diye karşılık verdi, amma kim kime? dım dımal? Sanki esintiye karşı laf söylemeşti. Hakan bir türlü laf anlamıyordu. Zavallı yoksul köylüyü hapishaneye attılar. Havanın eli bulunup ta gelinceye kadar burada tıkılı kalacaktı.

Bekçiler bu adama her gün kuru ekmekle su getiriyorlardı. Bir yönden de ihtiyarın hiç durmadan:

— Ah ne olurdu, kızımın sözünü dinleseydim! Ah ne olurdu, kızımın sözünü dinleseydim!. Diyerek sızlandığını duyuyorlardı.

İhtiyar ne yiyor, ne de içiyor, böylece bağırarak ağlayıp duruyordu.

Hakan Bunu duyunca bekçilere ihtiyarı kendiaine getırmelerini söyledi. Zavallı yoksul köylüyü yaka paça kıralın karşısına çıkardılar. Yüreksiz Hakan:

— Ne var? Nedir: «Ah ne olurdu, kızımın sözünü dinleseydim!» diye haykırıp duruyorsun? diye sordu.

— Kızım bana: Havanı götürme, senden elini de isterler sonra! demişti. Ben de onu dinlememiş, havanı getirmiştim de ondan böyle sızlanıyordum!

— Böyle açıkgöz bir kızın varsa şunu bir görelim.

Hakan bir buyruk salınca köylü kızını da getirdiler. Hakan kıza baktı:

— Benim bir bilmeçem var, bunu bilirsen seninle evlenirim!. Sen açık göz bir kızmışın, diye duydum, dedi. Köylü kızı da:

— Evet, bilirim, diye karşılık verdi.

— Dinle öyle ise, ben uzakta duracağım, sen bana geleceksin. Fakat elbisen olmayacak. Çırıl çıplak olacaksın. Ancak üstüne de bir şey giyinmiş olacaksın. Gelirken yürümeyecek bir şeye de binmeyeceksin. Yoldan gelecek fakat yola değmeyeceksin!. Dedi.

Kız hemen uzaklaştı. Çırılçıplak soyundu, büyük bir balık ağına sarındı. Ağı bir eşeğin kuyruğuna bağladı. Eşek çekti. Kız yalnız topuklarına birer tahta koyarak bunun üstünde kaydı. Bu yüzden, hem çıplaktı, hem de elbisesi vardı. Hem yürümüyor, hem de bir şeye binmiş olmuyordu. Yoldan geliyor, ancak yola değmiyordu.

Hakan kızın bu açık gözlülüğünü görünce bir buyruk saldı. Nikâhları kıyıldı, kırk gün kırk gece düğün dernek kurarak köylü kızı evlendi, ihtiyar köylüyü de tıkıdan çıkartarak üst baş giyindirdiler, bir köşeye oturttular.

Aradan seneler geçmişti. Hakan bir gün sarayının kapısı önünde bir alay seyrederken bir çok köylüler gelmişlerdi. Kimi köylüler arabalarına at koşmuş, kimileri de öküz koşmuşlardı. Bir köylünün arabasına iki atla bir kısrak koşrluydu. Kısrağın da küçük bir tayı

(Öteki yüze geçiniz)

125

vardı. Tay gürültü arasında anasının yanından kaçarak öküz koşulu bir arabanın yanına gitti, öküzlerin artasında durdu. Tayın sahibi tayı almak isteyince öküzlerin sahibi olan köylü:

— Hayır! Dedi, bu tay benim öküzlerimindir.

— Hayır benim tayımdır.

— Benimdir!

Derken işe Hakan karıştı:

— Ne oluyorsunuz orada? Dedi, olan bitenleri anlattılar. Hakan:

— Öyle ise, dedi tay kimin yanında ise onun malıdır. Bunun üzerine öküzlerin sahibi tayı alarak uzaklaştı. Tayın öz sahibi ağladı, sızladı, amma, eline birşey geçmedi. Olanlar olmuş, tay gitmişti.

Bu çağda elinden tayını kaptırnn köylü Yücebayanın çok iyi yürekli bir bayan olduğunu duymuştu. Doğruca ona giderek başına gelenleri anlattı. Tayını tekrar alması için kendisine yardım etmesini diledi.

Kendisi de bir köylü kızı olan Yücebayan:

— Baba!! Sana söylüyeceklerimi kimseye söylemez, bunları benden duymuş olmazsan ve buna andiçersen söylerim, dedi.

Köylü de söylemiyeceğine andiçti. Bunu gören kız:

— Yarın hakan, büyük yoldan geçerken sen de tam yolun ortasında dur, eline bir balık ağı alarak yola at sonra da balıkla dolmuş gibi çek, anladın mı ? dedi.

Hakan sana:

— Ne yapıyorsun ? diye sorarsa şu karşılığı ver diye de köylünün kulağına bir şeyler fısıldadı.

Ertesi gün tay sahibi köylü yolun üstüne çıkarak kupkuru caddede balık avlamıya başladı. Tam bu çağda da hakan yaklaştı. Yanındaki adamlardan birisini koşturdu:

-- Sorun bakalım, bu deli adam orada ne yapıyor ? dedi.

Hakanın adamı köylüye yaklaşarak:

— Ne yapıyorsun, dedi. Köylü de hiç istifini bozmıyarak:

— Balık tutuyorum! diye karşılık verdi.

Hakanın adamı:

— Balık mı tutuyorsun ? Bu susuz, kuru caddede balık tutulur mu imiş ? diye haykırdı.

Köylü:

— Öküz'er tay doğurur da kuru caddede balık tutulmaz mı ? diye karşılık verdi.

Hakanın adamı uzaklaşarak köylerden duyduklarını anlattı, Hakan bunu duyunca:

— Şunu bana çağırın, dedi, köylüyü getirdiler. Hakan köylüye bu karşılığı kimden öğrendiğini sordu, köylü de:

— Tanrı korusun, kimden öğreneceğim, kendiliğimden söyledim, dedi.

Hakanın bir buvruğu üzerine yanındaki adamlar köylüyü kamçılamaya başladılar, döve döve söylettiler. Zavallı adam:

— Ece öğretti!. Dedi.

Hakan eve dönünce köylü kızını çağırttı:

— Nedir her yerde karşıma çıkarak işlerime karışıyorsun? Artık benimle bir alıp vereceğin kalmadı, geldiğin yere, köy evine dön! Yalnız son dileğini yapmak isterim, en çok sevdiğin şey ne ise son bir hatıra olarak onu da birlikte alabilirsin!. Diye bağırdı.

Köylü kızı:

— Evet sevgilim, sen böyle buyurduktan sonra ben de dileğini yapar, giderim ! diyerek hakanın boynuna sarıldı, öptü, ağladı.

Keskin bir uyku ilâcı hazırlatan köylü kızı hakana:

— Karşı karşıya son olarak seninle biraz bir şeyler içelim, diyerek uyku ilâcını hakana içirdi. Hakan bir çağ geçince derin bir uykuya daldı. Köylu kızı çabucak uşakları çağırarak büyük beyaz bir örtü getirmelerini söyledi. Örtüyü getirdiler. Kız da hakanı güzelce örtüye sararak uşakların sırtına verip kapıda bekliyen arabaya bindirdi. Alıp kendi köy evine götürdu.

Hakanı eski yatağına uzattı, üstünü örterek beklemiye koyulda. Hakan bir gün, bir gece derin bir uyku çektikten sonra birdenbire gözlerini açarak çevresine bakındı:

— Ah Tanrım neredeyim? Diye söylendi.

Bu sesi duyan köylü kızı Hakanın yanına yaklaşarak:

— Benim evimdesin, sevgilim! Dedi. Sen bana son bir hatıra olarak en çok sevdiğin şeyi beraber alabilirsin, dememiş miydin? Benim senden başka sevdiğim bir şey yoktur, seni aldım, evime getirdim! Dedi. Hakanın sevinçten gözleri doldu:

— Ecem, dedi, ben artın ölünceye kadar senden ayrılmam!.

Çabucak kalktılar, yeniden saraylarına dönerek acunda kaldıkları çağca mutlu mutlu yaşadılar, yediler, içtiler muratlarına erdiler... Masalcı

Hesap Eğlenceleri

Birden ona kadar olan 9 sayıyı alt alta o biçimde yazınız ki topladığınızda hepsi 100 etsin.

Buldunuz mu?.
Haydi biz de bir kez yazalım:

$$\begin{array}{r} 65 \\ 24 \\ \hline 89 \\ 7 \\ 3 \\ 1 \\ \hline 100 \end{array}$$

Başka bir hesap

1 — Birden dokuza kadar olan sayılrı o ciçimde yazınız ki toplayınca 45 olsun.

2 — Yine birden dokuza kadar olan sayıları önceki sıradan çıkarmak için o biçimde yazınız ki hem kendi yekûnları 45 olsun, hem de çıkarıldıktan sonra geri kalan yekûnun toplanışı yine 45 olsun . Hem de birden dokuza kadar sayılar meydana çıksın...

Haydi onu da yazalım:

$$\begin{array}{r} 9,\ 8,\ 7,\ 6,\ 5,\ 4,\ 3,\ 3,\ 1 = 45 \\ 1,\ 2,\ 3,\ 4,\ 5,\ 6,\ 7,\ 8,\ 9 = 45 \\ \hline 8,\ 6,\ 4,\ 1,\ 9,\ 7,\ 5,\ 3,\ 2 = 45 \end{array}$$

Erkek çocuklar ve kızlar

35 kuruşu 5 çocuğa pay etmek isteyoruz. Yalnız kızlar 20 para ekek çocuklar 30 para alacaklar. Acaba bu parayı kaç erkek çocukla kaç kız çocuğa pay edebiliriz.

(Bunun cevabı gelecek sayıda)

MİKİFARE DEVLER ÜLKESİNDE
Bütün çocukların matbaamıza her gün çıkıp çıkmadığını sordukları kitap

Böyle güzel bir bitiği şimdiye kadar urunçla belki okumamışsınızdır.

Miki Fare Devler Ülkesinde
Gıktı
Tanesi 25 kuruş

Ahmet Halit kitaphanesile her yede satılır.

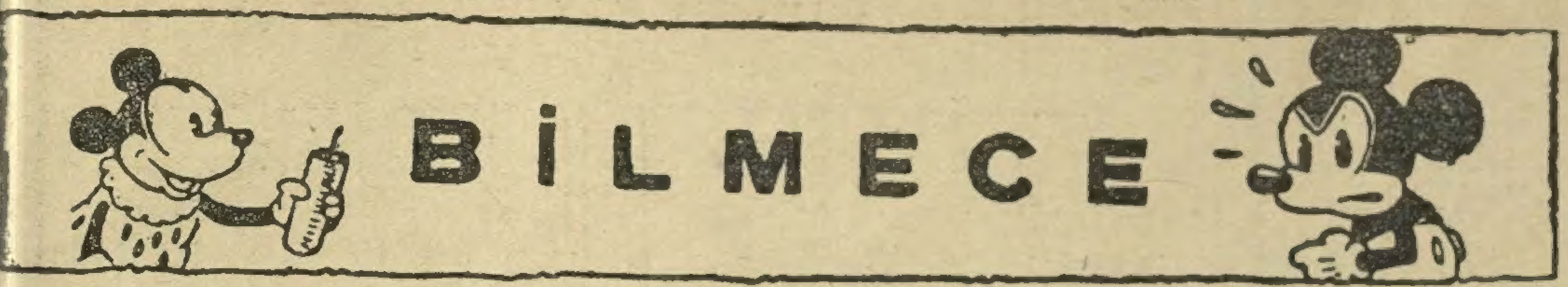

Buldurmaca-8

Bu haftaki bulmacamız resimlidir.. Kâğıtlarınıza aşağıdaki kesiği ekliyerek (*İst. posta kutusu 617 AFACAN gazetesi 8 inci bilmece memuru*) adresine üç hafta içinde yollayınız.

Resimde gördüğünüz şey kıvrılarak akan bir nehirdir. Sahillerinde (A) ve (H) gibi iki köy vardır. Bu nehir oklarla gösterilen tarafa doğru akmaktadır. Padilbota [*] binmiş olan bir adam (A) köyünden (H) köyüne kadar en kolay bir şekilde akıntıya kürek çekmeden nasıl varabilir?

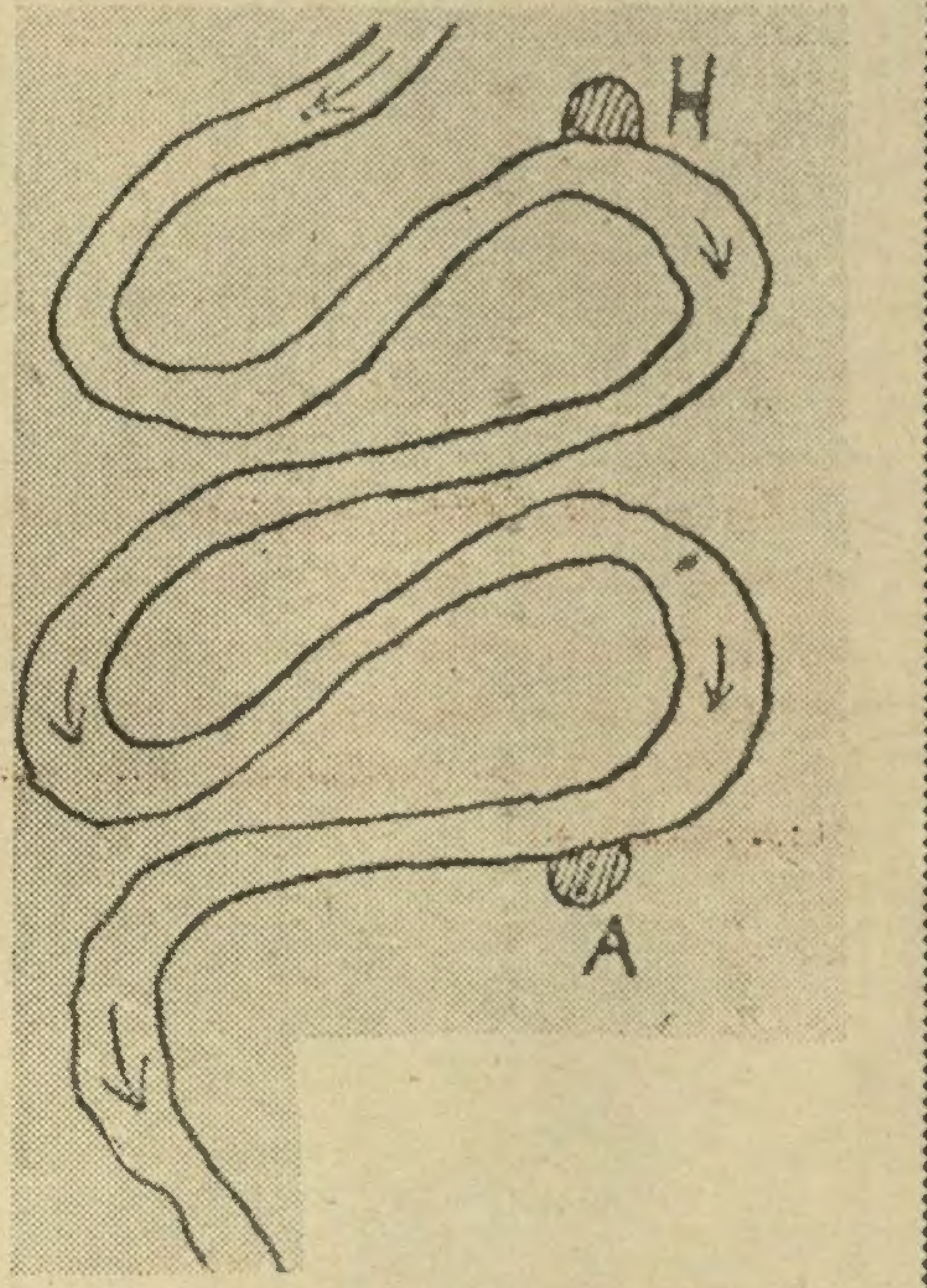

[*] Padilbot: Bezden yapılmış bir kişilik spor kayığı

ARMAĞANLARIMIZ

Birinciye : Bir cep saati. *İkinciye* : Bir dolma kalem. *100 üncüye kadar* : Çeşit çeşit değerli armağanlar dağıtılacaktır.

4 üncü Bilmecede Kazananlar

4 numaralı kelimeli bilmecemizde Asyada bulunacak şehirin adı. YOKOHAMA-idi. Doğru cevap verenler arasından armağan kazananların adlarını yazıyoruz:

Fotoğraf makinesi kazanan

Rize Of kazası merkez mek. no. 302 Bay Recep.

Bir kemer kazanan

Davutpaşa orta mek. s. 2-A no. 347 Alp Güneş.

Bir kutu badem ezmezi kazanan

İst. akşam kız san'at mektebinden Bayan Hâkime.

(Birer ufak resimlerinizi gönderiniz)

Duvar takvimi kazananlar

İst. Gazi Osman başa orta mek. s. 1-A no. 240 Rüştü, Karacasu merkez mek. s. 3 no. 364 Orhan, Eskişehir istasyon gişe memuru Hüsnü Tırpanca, İst. Şişli Osman bey kir sok. Sevinç apart. Moiz, İst. Yeni aydın oteli müdürü Bay Osman vasıtasile Cüneyt, Beyazıt 47 inci ilk mek. s. 3 no. 168 Semih, Ankara erkek lisesi s. 1 F no. 782 Nevzat Bay ve Bayanlar.

Birer çikolata kazananlar

İst. Pertevniyal lisesi s. 4 C no. 195 H. Cahit, İst. Şehremini tatlı pınar cad. no. 3 Sabahat, Davutpaşa orta mek. s. 1 B no. 380 Bülent, Adapazarı Reci şok. no. 6 Erçevik Özbek, İst Yeni çarşı cad. no. 90 Elefteria, Bursa 1 inci erkek lisesi na. 996 Suphi, Trabzon dumlupınar ilk mek. s. 5 no. 330 Talât, Üsküdar M. O. M. s. 1-C no, 852 Ayhan, İst. Kız lisesi s. 2 D no. 819 Suna, Fatih 18 inci ilk mek. s. 5 no. 96 Arif, Nişantaşı kız orta mek. no. 545 Nebahat, İst. Şehzadebaşı mek. sok. no. 16 Peride yay, Trabzon Atatürk okulağında no. 16 Riza, İzmit orta mek. s. 1-A no. 417 Nezihi, Beyoğlu 29 uncu mek. s. 3-A no. 408 Necip Bay ve Bayanlar

Hikâye kitabı kazananlar

Galata Eden çikolatasında Aristotelis, İzmir karşıyaka Türk birliği mek. s. 4 no. 288 Neriman, Galatasaray lisesi s. ihzari Nejat, Erenköy 4 üncü ilk mek. s. 4 no. 131 Semiha, Edremit orta mek. s. 3 no. 90 Zeki, Galatasaray lisesi s. 227 Ozan, Manisa leyli orta mek. s. 2 1 no. 168 Halil, İst Beyazıt 5 inci mek. s. 5 no. 341 Muzaffer, İst. Kız lisesi no. 1214 Nilüfer, İst. Cihangir akarsu sok. no. 37 Erol, İst. Pertevniyal lisesi no. 7£0 Halidun, Beylerbeyi 27 inci mek. s. 5 A Rezan, Üsküdar kız orta mek. s. 2 no. 375 Mualâ, İzmir bayramyeri no. 533 Bay Ferit oğa Turğut, Balıkesir erkek orta mek. s. 2-B no. 478 I. Sami Bay ve Bayanlar

Birer bisküit kazananlar

Ankara yenişehir akaretler cad. no. 2 Emin, Bursa Cümhuriyet cad. no. 13 Sedat, Büyükada ilk mek. no. 53 Türkân, Gazi Osman orta mek. s. 2 E no, 844 Kemal, Beyoğlu 6 ıncı ilk mek. no. 295 Gökhan, Beyoğlu 15 inci ilk mek no. 713 Hasan, Zonguldak Türkiş Kâzım, Galatasaray lisesi no. 175 M. Naci, İst. Haydarpaşa lisesi s. 2 C no. 568 Orhan, İst. Sen öfemi Fransız kız orta mek. no. 11 Balişende, İst. Fatıh imam Niyazi sok. na. 9 Mihrinisa, ıst. 34 üncü ilk mek. no. 515 Fikret, ıst. kız lisesi s. 2-B no. 333 Firdevs, Balıkesir 6 eylûl mek. s. 4 no. 56 Arif, İst. 27 inci ilk mek. no. 200 Selâhattin Bay ve Bayanlar

Birer kart kazananlar

Üüsküdar M. O. M. s. 2-C no. 736 Şükrüye, Yeşilköy ilk mek. s. 5 no. 64 Zeki, İst. Vafa lisesi no. 224 Cafer, Üsküdar orta mek. s. 2 A no. 21 Ahmet, Bursa Hisar ilk mek. s. 4-1 no. 57 Nihat, Menemen Kubılây mek. no. 159 Şeref, Samsun kız orta mek. s. 1-A no. 315 Fatma, Samsun İnönü mek. s. 5 no. 211 Doğan, İst. Pertevniyal lisesi s. 2 no. 635 Bedri, İst. Gazi Osman paşa orta mek. no. 840 Dündar Bay ve Bayanlar.

DİKKAT

1—Anadoludan kazanılan ipekli mendil, çikolata, Bisküit armağanları yerine aynı kıymette kitaplar gönderilecektir.

2 — İstanbul Okurlarımız armağanlarını her Perşembe günleri Matbaamızdan saat 13 ten 17ye kadar alabilirler.

3 — Dört hafta içinde alınmayan armağanlar verilmez.

4 — Anadolu armağanları üç hafta içinde posta ile adresleine tarafımızdan gönderilir

Bilmece kesiği —

Sayısı 5 Kuruştur.

AFACAN

Perşembe günleri çıkar

Gülünçlü Çocuk Gazetesi

Yıl: 3 Sayı 8 Perşembe 10 İkinci Kânun 1935

Genel yazı işleri çevirgeni: *M. FARUK GÜRTUNCA*

Yıllığı : 250 kuruş
Altı aylığı: 125 kuruş
Üç aylığı: 75 kuruş
Dış ülkelere yıllığı 500 kuruş

İşlere bakılan yeri
İstanbul — Cağaloğlu yokuşu 40 numarada Ülkü matbaası.
Telefon : 22895

Pire Nurinin Yaramazlıkları No. 8

53 — Şimdi coşturucu bir fokstrot havasını çalınıyordu. Pire Nuri şişman Bayanla dansa başladı. Birisi bir pire çevikliğile havalanıyor, öteki bir fıçı gibi yerinden zor oynıyordu.

54 — Bu sırada kaynata ile kaynana gelen düğün armağanlarını bir masa üstüne istif ediyorlardı. Çaydanlıklar, heykeller, Japon feneri, aynalar, mangallar, saatler, neler yoktu, neler... O kadar ki çağırılanlardan biri gelin güveye doğacak çocukları için bir oturak getirmeyi bile unutmamıştı. Bunu da bir yere yerleştirdiler.

55 — Fokstrot bütün coşkunluğile sürüp gidiyordu. Pire Nuri birdenbire yanlış bir harekette şişman Bayanın eteğine bastı.. Ne ise yere yuvarlanmadan kurtuldu.

56 — Bayan artık Pire Nuriyi bir kuş gibi uçurmağa başlamıştı. Fır fır dönüyorlardı. Pire Nuricik kendini bayram yerindeki bir atlı karıncanın üstünde sanmıştı.

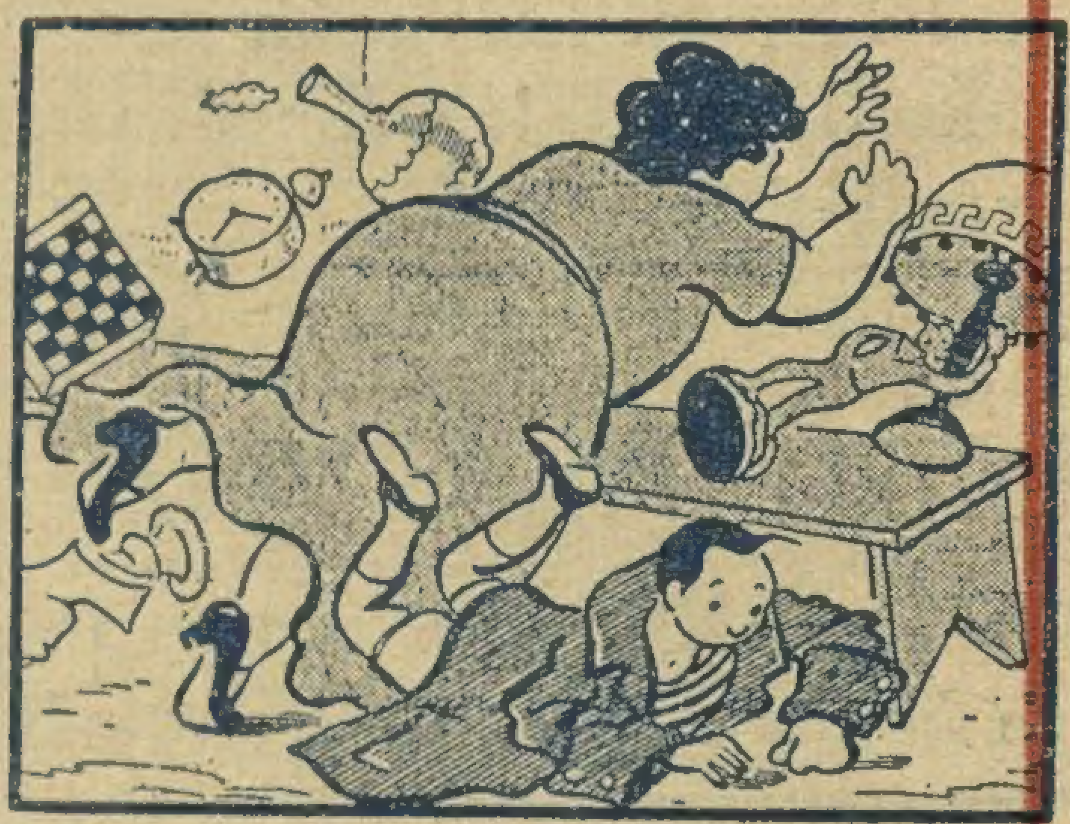

57 — Öyle başları dönmüştü ki birdenbire düğün armağanlarının bulunduğu masa yanına gelince buraya çarptılar. Pire Nuri yerlere yuvarlandı. Şişman Bayan öteye savruldu.

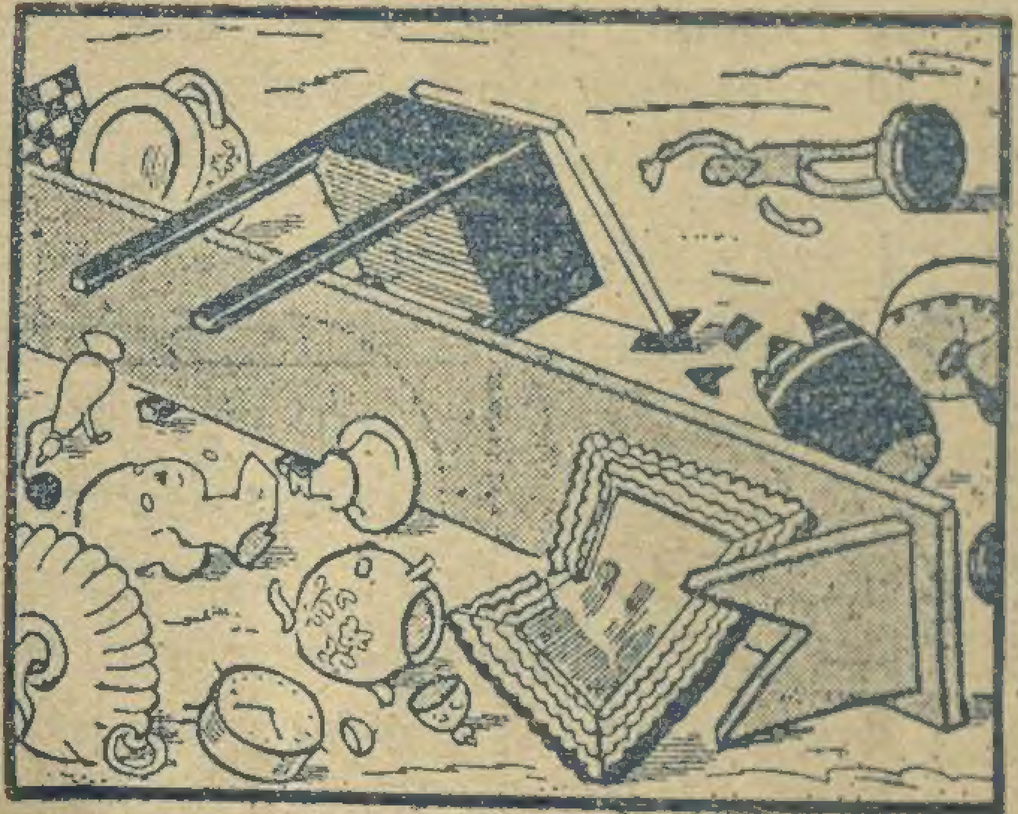

58 — Şimdi masa devrilmiş, güzelim aynalar kırılmış, saatler yere düşmüş, heykeller, fenerler paramparça olmuştu. Hediyelerden sağlam hiçbir şey kalmamıştı.

59 — Herkes masanın başına koşuştu. Şişman bayan bir duba gibi düştüğü yerden kalkamıyordu. Pire Nuri de öylece duruyordu. Hediyelerin böyle kırılması gelenleri yaslı etmişti.

60 — Hele gelinle güvey güzel aynanın, mini mini bir heykelin kırıklarını ellerine almışlar, ağlayacakmış gibi onlara bakıyorlardı. Pire Nuri neler yapmıştı, neler... (Daha var)